



KOPSO LĪ

LATVIJAS NEDZIRDĪGO SAVIENĪBAS IZDEVUMS

2013. gada novembris nr. 11 (1038)

www.lns.lv

Iznāk no 1954. gada

ŠAJĀ NUMURĀ

Dzīvojam Latvijas svētku noskaņā! Pārdomās par to dalās LNS ļaudis (1. – 2.)

Arī mums pašiem savi svētki – Nedzirdīgo diena (11.), „Zelta briedumā” (13.); citi tradīciju un pieredzes apmaiņas pasākumi (9. – 10.)

Paldies cilvēkiem, kas dalījušies pārdomās par savu dzīves gājumu: LNS Goda biedram Jurim Ozoliņam (6. – 7.), LNS biedrei Aijai Meijerei (14.) un zelta pārim Jūlijai un Vasilijam Depkovskiem (12.)

Daudz ziņu! Lasiet par dažādām LNS kartēm (4.), tehniskiem palīgīdzekļiem (5.), mājaslapas apkopojumu (15.), par kompleksajiem pakalpojumiem (8.)

Ir pat atsevišķa starpliņa – ar vērtīgiem skaidrojumiem par pilsonību, pabalstiem, eironaudu u.c. „Kopsoli” šoreiz vērtē Dace Piteriece (6.), bet visa noslēgumā ir atgādinājums:

NEAIZMIRSTIET PASŪTĪT MŪSU AVĪZI 2014. GADAM (16.)

LATVIJAI – 95. DZIMŠANAS DIENA!

WWW.FLICKR.COM/ELZIXD

*Kas cilvēks ir bez dzimtenes,
Bez tēvijas un mājām?
Tik puteklis un pameslis
Zem svešu tautu kājām.*

J. Jaunsudrabiņš

*Pār visiem svētumiem,
Ko sirdī nesam,
Lai šo ikviens sev pirmā vietā liek:
No zemes šīs mēs izauguši esam,
Mums šajā zemē galva jānoliek.*

A. Egliis

Lai kur mēs katrs būtu, turēsim Latviju ieslēgtu sirdī visu mūžu un ar prieku, pateicību un lepnumu par savu zemi vēlēsim augstu laimi Latvijai dzimšanas dienā!

18. novembris ir Latvijas Republikas Proklamēšanas diena, kurā 1918. gadā Latvijas Tautas padomes sēdē tika pasludināts, ka Latvija ir patstāvīga, neatkarīga, demokrātiska valsts.

18. novembri par valsts svētku dienu noteica 1920. gada 21. janvārī Latvijas Tautas Padomes sēdē pieņemtais „Likums par valdības un pašvaldības iestādēs svinamām dienām”.

LATVIJA – TIE ESAM MĒS. TU UN ES

Sagaidot Latvijas valsts svētkus, aptaujājām mūsu biedrus no dažādām biedrībām, kā viņi jūtas Latvijā, vai uzskata sevi par valsts patriotiem un kā svin šo dienu. Iepriecina tas, ka, par spīti problēmām un darba ar labu algu trūkumam Latvijā, LNS biedri tomēr ir savas valsts patrioti. Mums ir dažādas tautības, bet esam šajā valstī piedzimuši un uzauguši, un tā ir mūsu vienīgā Dzimtene. Šeit var izlasīt mūsu biedru atbildes!



LAURA SĀVIČA: „Latvija man ir īpaša vieta...”

Skaidri zinu, ka nekad savu dzimteni nepameišu, jo Latvija man ir īpaša vieta. Citās zemēs es nejustos tik labi. Te ir skaista daba, viegli saprasties ar cilvēkiem.

Jā, man ir draugi, kas aizbraukuši prom – visvairāk Anglijā. Viņi reizēm slavina, cik tur ir labi dzīvot nedzirdīgiem cilvēkiem. Bet man ir sava pārliecība, es to neņem vērā.

Protams, materiālā ziņā Latvijā varētu un vajadzētu būt labāk. Vēl jūtams, ka krīze nav beigusies. Kaut arī valdība stāsta pretējo, uzlabojumus es neju-

tu. Agrāk gan man bija vieglāk. Man daudz palīdzēja tētis, kurš tagad aizgājis mūžībā, un pašai ar visu jātiek galā. Strādāju par apkopēju divās vietās, audzinu divus bērnus (6 un 8 gadi).

Esmu priecīga, ka man bija iespēja LNS projektā „Nepalikl vieniem klusumā” apgūt jaunu prasmī – esmu atbalsta persona jaunajām māmiņām pēcdzemdību periodā, un manā uzmanības lokā jau ir viena ģimenīte ar jaundzimušo. Būtu tikai viņu vēl vairāk!

Latvijas dzimšanas dienā mums ir svētku sajūta: tiekamies ar radiem, dodamies pastaigā pa Vecrīgu, pie Brīvības pieminekļa noklausāmies prezidenta uzrunu, vērojam salūtu. Mājās kopīgi

vakarīņojam un paceļam šampanieša glāzi uz mīļās Latvijas veselību.



MARTA KRAULE: Dzīvoju Burtnieku novadā, esmu Valmieras biedrībā.

Mīlu savu Latviju, gaidu valsts svētkus 18. novembrī. Šajos svētkos parasti skatāmies svētku salūtu Valmierā vai arī braucam uz Rīgu.

Citurs nekurs nevēlos dzīvot, tikai Latvijā, jo arī mani bērni un mazbērni dzīvo Latvijā. Patriotismu iedzīvotājos var veicināt, valdībai vairāk rūpējoties par tautas labklājību un nākot pretī jaunajiem, lai tiem nevajadzētu braukt uz citām valstīm laimi meklēt.

IGORS KURZENKOVS: Esmu krievs, dzimis Valmierā un darbojos Valmieras biedrībā. Ģimenē Latvijas svētkus nesvinam, bet apmeklējam pilsētā un biedrībā rīkotos pasākumus. Uzskatu, ka esmu Latvijas patriots, esmu apmierināts ar dzīvi šeit un

nekurs projām nevēlos braukt.



VIDA MEIJA: „... atdot savas prasmes un spēkus Latvijai”

Pēc tautības esmu lietuviete, bet dzimusi Rīgā un arī pašlaik te dzīvoju. Tomēr lietuviešu valodu mazliet protu. Priecājos, ka mūsu valstij ir sava dzimšanas diena, jo manas bērnības laikā svinēt 18. novembri bija aizliegts, daudzi par to pat nezināja. Patriote laikam gan esmu, jo mīlu Latviju. Jūtos šeit labi, šeit ir manas mājas, mana dzimtene. Neskatoties uz grūtībām, citur dzīvot man nav vēlēšanās, jo manas saknes ir šeit.

Ceru, ka nākotnē Latvijā uzlabosies ekonomiskā situācija, lai latvieši vairs nebūtu prom uz citām valstīm, bet atdotu savas prasmes un spēku Latvijas labklājībai. Novēlu visiem un savai Latvijai jauku svētku dienu ar dziesmas vārdiem: „Šeit ir Latvija, šeit ir Gaujmalā, šeit ir mūsu tēvu dzimtene...”

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.



REGĪNA RIZIKA: „Tas bija neticami, kā sapnī...”

Kad sākās Atmoda, arī es kā daudzi nedzirdīgie piedalījos Tautas frontē, un visi ļoti priecājāmies, kad Latvija atguva savu neatkarību. Dziļi sirdī atbalsojās šis saldaiss vārds – Brīvība! Tas likās neticami, kā sapnī, ka varēsim paši veidot savu valsti, kur visiem būs labi dzīvot.

Bet kas to deva! Kur mēs esam tagad – pēc divdesmit gadiem? Pirmās Latvijas laikā mūsu valsts uzplauka strauji, attīstījās visas nozares. Bet nu mēs esam pie sasistas siles: iznīcinātas senas ražošanas nozares, Eiropa diktē, ko un kā zemniekiem audzēt. Daži pamanās šķērdēt pa labi un kreisi, pensionāru masa skaita santīmus, bet jaunieši bariem vien dodas prom meklēt darbu svešumā.

Ja būtu jaunāka, arī es brauktu prom – sapelnītu naudu vecumdienām, tad atgrieztos ar normālu pensiju. Jo otras dzīves jau nevienam nebūs, ir tikai šī viena, kuru gribas nodzīvot cilvēciskos apstākļos.

Mēs neesam savas zemes saimnieki, atkal esam tādā savienībā iekļuvuši, kas neļauj brīvi attīstīties, nosaka visādus ierobežojumus, kam pakļaujamos tāpat kā agrāk.

Saeima mums kā loterijā laimēta, prezidenti vienmēr pēkšņi uzrodas nez no kurienes, Latvijas svētkos sirds vienmēr savīļņojas atceroties skaislo, tagad jau zudušo sapni un saldo vārdu – Brīvība.



MAKSIMS BERGMANIS: „Man patik dzīvot Latvijā...”

Vislabāk ir Pļavniekos, kur daudz sporta un rotaļu laukumu, mežs tuvu. Arī Jūrmalā, Majoros ir jauki. Vēl man daudz jāmācās, jo gribu kļūt par kravas automašīnas šoferi. Mācos Rīgas Nedzirdīgo skolas 5. klasē. Tētis saka, ka Latvijā nedzirdīgie nedrīkst vadīt lielās kravas automašīnas, tāpēc, kad izaugšu, būs jābrauc uz kādu citu valsti strādāt.

Es zinu, ka Latvijā vēl ir krīze. Tētim grūti atrast labu darbu. Mamma strādā, bet naudu viņai maksā maz. Man ir žēl, ka drīz vairs nebūs skaisto latu.

Skolā vislabākās ir matemātikas stundas, tur ātri visu varu sarēķināt. Un vēl patīk fizikultūra, kur ļoti stingrs, bet labs skolotājs Puhovs. Apmeklēju arī nodarbības basketbolā un peldēšanā.

Par godu Latvijai skolā gatavojam apsveikuma kartiņas ar dzejojīti. Domāju uzrakstīt uz savas kartiņas: „Daudz laimes dzimšanas dienā Latvijai!”

Ar mammu un tēti iesim skatīties karavīru parādi no rīta un salūtu vakarā, droši vien kaut ko garšīgu arī nopirksim.



BAIBA UN VASĪLIJS MEIJAS: Varam salīdzināt dzīvi te un tur, svešumā

Mēs vislabāk jūtamies Latvijā. Tā kā visi trīs bērni ir prom (Slovēnijā un ASV), tad braucam bieži pie viņiem un padzīvojam svešumā pat vairākus mēnešus, ASV, piemēram, pusgadu. Tāpēc varam salīdzināt dzīvi te un tur, svešumā.

Mūsu meitām un dēlam darbs un laba alga ir nodrošināti (strādā arhīvā, galdniecībā, skolā), tādējādi ir laba iztikšana un mūsu 5 mazbērni aug labos apstākļos. Bērni tur iedzīvojušies un par atgriešanos Latvijā nedomā.

Tas nozīmē, ka arī turpmāk būs jābrauc ciemos, lai paraudzītos, kā mazbērni izaug. Labi, ka varam sazināties arī internetā. Slovēnija ir ļoti skaista zeme – kalni, jūra, vienmēr silts, apkārt zaļumi un ziedi, tomēr pēc kāda laiciņa allaž sirds velk atpakaļ. Arī Latvijā ir jaukas dabas ainavas, ir garšīgi ēdieni, vērtīgas tradīcijas un galvenais – te esam savējo vidū, te varam būt kopā ar nedzirdīgo tautu „Rītausmas” pasākumos, pastaigāt pa Vecrīgu, doties izbraukumos.

Dzīve Latvijā nav viegla, vienmēr jārēķina, kā iztikti no pensijas. Turklāt tagad mās šaubas par eiro ieviešanu. Vai iespējams izvairīties no cenu kāpšanas? To neviens īsti nezina.



ARMANDS BRŪVERS: „Ar bērniem – uz salūtu krastmalā”

Tāda liela svinēšana ģimenē nenotiek, ar bērniem aizejam uz pilsētas centru pavērot salūtu. Meita skolā gatavo īpašus apsveikumus, tur notiek pārrunas un pasākumi. Mēs parasti kopā dodamies uz baznīcu.

Par Latviju domājot, – kaut kāda attīstība tomēr ir notikusi, kaut arī par veiksmes stāstu nevajadzētu runāt. Savā tulkā darbā saskaros ar situācijām, kur skaidri redzams, ka likumdošana nav sakārtota un loģiska, nav tāda, kas nodrošina trūcīgās un mazdrošinātās iedzīvotāju daļas aizstāvību.

Arī man savā laikā, kad bija grūti dabūt darbu, radās doma doties peļņā uz Norvēģiju. Ģimene gan neatbalstīja manu plānu. Ar Dieva ziņu tomēr to neizdarīju. Pamazām dzīve nokārtojās, un tagad jau strādāju vairākās darbavietās. Esmu pārliecinājies: darbu var atrast, ja ļoti cenšas un pārāk neizvēlas. Nav darba, jāsāk darīt vienalga kas un par kādu algu, lai savu situāciju uzlabotu.

Ja mēs dzīvojam Latvijā, tad tomēr jācer, ka viss notiek uz labu – ja ne uzreiz, tad pamazām, tālāk nākotnē.



ANATOLIJS FROLOVS: Tomēr nespēju aizbraukt no Latvijas

Esmu no Rēzeknes biedrības, piedzimis un uzaudzis Latvijā. Pēc tautības esmu krievs, bet krievu valodu diez ko labi neprotu, jo mācījos Valmieras skolā. Saku, esmu Latvijas patriots – nespēju aizbraukt no Latvijas, sirds piesaistīta šai zemei. Bija tomēr laiks, kad par to domāju, jo Latgalē ir ļoti grūti atrast darbu ar normālu algu. Izlēmu palikt – te mana dzimtene, draugi, biedri.

Tukšs maks, protams, patriotismu neveicina. Varbūt nedzirdīgie, kas aizbraukuši uz citām valstīm, agrāk vai vēlāk atgriezīsies, saprotot, ka vislabāk ir dzimtenē. Ja Latvijā attīstīsies ekonomika, būs darbavietas ar labu algu, tad daudzi brauks atpakaļ.

Arī man ir grūtības ar darbu. Profesijas man pat divas – esmu pavārs un galdnieka palīgs. Turklāt plānoju kā bezdarbnieks pieņemt NVA uz mācībām būvniecības jomā. Ceru, tad arī darbu ar labāku algu varēšu atrast, jo citādi vairs izdzīvot nav iespējams. Tomēr nevainoju valdību vai Saeimu par bēdīgo situāciju ar darbu. Ļoti daudzās firmās ir negodīgas un nemaksā nodokļus, valstij un pašvaldībām trūkst naudas.

Latvijas svētkos novēlu visiem mūsu biedriem saņemties, nedomāt drūmas domas, iedvesmoties un – uz priekšu!



ELFA ZARIŅA: „Kā gan varu atstāt savas mājas, kurās dzīvojam jau piektā paaudzē?”

Arī man, tāpat kā daudzumi, pirms izšķirošā lēmuma pieņemšanas bija lielas pārdomas un šaubas: doties prom vai palikt tur, kur esmu. Tādas visvairāk rodas brīžos, kad nav darba un mās liels nogurums no tā, kas notiek visapkārt. Jo – ko gan mums dod televīzija ar titriem vai bez tiem, ko var līdzēt surdotulka pakalpojumi, ja nav darba un nevar uzturēt ģimeni, pienācīgi gādāt par bērniem. Katru dienu vajag kaut ko ēst, ģērbties, sevi un ap sevi sakopt, vajag arī kulturāli atpūsties, kaut vai savu skaisto Latviju iepazīt, paceļot pa to.

Un tomēr jāsaka – esmu Latvijas patriote, mīlu savu dzimteni un palieku, kaut viegļu dzīvi tā nesola. Bet mani, tāpat kā Latvijas ozolu, tomēr nav iespējams pārstādīt citā zemē. Agrāk daudz vairāk cerēju – jāpaciešas, būs labi, bet tagad cerības zūd. Dzīvojam ar caurumiem visās malās, bet gribētos priecīgāk. Redzu arī, kā mūsu draugi, kā mans vīrs jūtas, atkal un atkal prombraucot pēc „viesošanās” Latvijā. Daudziem ir asaras acīs, skumji...

Bet ja par 18. novembri jāsaka – tad esam visa ģimene kopā, ir svinīgi saklāts pusdienu galds un pieminam Latvijas dzimšanas dienu.

TIKŠANĀS, SAPULCES, APSPRIEDES, SĒDES...

LNS VADĪBAS KALENDĀRS

26. SEPTEMBRĪ LNS prezidents Edgars Vorsklovs (*turpmāk tekstā E. Vorsklovs*) piedalījās **SIVA rīkotajā seminārā**. Dalībnieki iepazinās ar realizētā projekta „Profesionālās izglītības atbalsta sistēmas izveide sociālas atstumtības riskam pakļautajiem jauniešiem” rezultātiem.

E. Vorsklovs: „*Būtiskākā informācija – ir izveidotas mācību programmas 6 jaunu profesiju apguvei, bet 11 mācību programmu apguve pārveidota pēc moduļu sistēmas. Vēl ir izveidoti „e-resursi”, kur pieejami mācību materiāli elektroniskajā formātā. Sīkāk SIVA piedāvājumu skat. tās mājaslapā <http://www.siva.gov.lv/izglitiba.html>.”*

8. OKTOBRĪ notika **ikmēneša valsts deleģēto uzdevumu izpildes sapulce**, kurā LNS, Rehabilitācijas centra un Surdotekniskās palīdzības centra vadība analizēja septembra mēneša darbu un nepieciešamo iepirkumu procedūru, lai nodrošinātu valsts deleģēto uzdevumu veikšanu.

8. OKTOBRĪ LNS viceprezidente Sandra Gerenovska piedalījās Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācijas Sustento pārstāvniecības sapulcē. Viens no galvenajiem jautājumiem bija **par personas ar invaliditāti datu konfidencialitāti**. VDEĀK vadītājs Andris Zīverts informēja, ka cilvēkiem ar invaliditāti ne NVA, ne darbā stājošiem, nav jāiesniedz VDEĀK izsniegtā invaliditātes izziņa vai tās kopija par to, kura invaliditātes grupa viņam ir piešķirta un kāda veida invaliditāte viņam ir. Ja kāda no šīm iestādēm uzstāj, tad tā pārkāpj cilvēktiesības.

10. OKTOBRĪ LNS valdes locekle Inese Immure piedalījās Invalīdu un viņu draugu apvienības „Apeirons” raidījuma **“Trīs ceturtdaļas” jaunās sezonas atklāšanas pasākumā**. „Trīs ceturtdaļas” ir informatīvi izglītojošs raidījums par to, kā dzīvo cilvēki ar invaliditāti. To rāda LTV 1. kanālā sestdienās pl. 15. 45 ar subtitriem ar atkārtotumu pirmdienas naktīs pl. 2.10. „Trīs ceturtdaļas” var noskatīties arī internetā – „Apeirons” un TVNET mājaslapā. Raidījuma veidošanā uz sadarbību tiek aicinātas vairākas nevalstiskas organizācijas, to skaitā arī LNS.

11. OKTOBRĪ LNS viesojās **Rīgas domes Labklājības departamenta Sociālās pārvaldes priekšnieka vietnieks**, Sociālo pakalpojumu administrēšanas nodaļas vadītājs Kaspars Jasinkevičs, lai **iepažitos ar projekta „Nepalikl vieniem klusumā” ietvaros ieviestajiem pakalpojumiem**.

E. Vorsklovs: „*Tikšanās laikā panāka vienošanās, ka pēc projekta beigām Rīgas dome varētu sniegt finansālu atbalstu pensionāru centra turpmākai darbībai. LNS būs jāpiedalās Rīgas domes Labklājības departamenta izsludinātajā iepirkumā, un, ja spē-*

sim izpildīt tajā noteiktās prasības, tad būs iespēja saņemt nepieciešamo finansējumu.”

11. OKTOBRĪ LNS valdes loceklis Ainārs Osmanis tikās ar Labklājības ministrijas (LM) valsts sekretāra vietnieku eiro ieviešanas un IT jautājumos Valdi Supi.

„*Jautājumā par EURO ieviešanu neko jaunu nepārrunājām, visi būs gatavībā līdz gada beigām. Otrais jautājums bija par iespējamo datubāzu centralizāciju LR LM pārziņā. Tiks veikta analīze par tās iespējamo risinājumu: vai uzskaites datubāzu uzturēšanu atstāt katras sociālās rehabilitācijas institūcijas ziņā vai to visu apvienot un nodot LM pārziņā. Paralēli notiek analīze par iespējamo LabIS* datu noliktavas izveidošanu LM pārziņā, kuram visi sociālo pakalpojumu sniedzēji regulāri iesniegtu statistikas pārskatu par veiktajiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem,”* informēja A. Osmanis.

15. OKTOBRĪ LNS tikās ar **PricewaterhouseCoopers SIA** pārstāvjiem, lai **apspriestu „LNS pakalpojumu uzskaites datu bāzē” pieejamās informācijas sinhronizēšanas iespējas ar jaunveidojamo LM datu bāzi LabIS***.

E. Vorsklovs: „*Šī tikšanās bija apliecinājums, ka arvien vairāk valsts pārvaldē tiks ieviesta elektroniskā informācijas aprīte, un mums jābūt pietiekami ziņojošiem, lai varētu izmantot visas informācijas tehnoloģiju piedāvātās iespējas.”*

31. OKTOBRĪ NVA Eiropas Sociālā fonda departamenta projektu kontroles nodaļas pārstāvji veica pārbaudi **LNS realizētajā projektā “Nepalikl vieniem klusumā”**. E. Vorsklovs: „*Spriežot pēc pārstāvju mutiski sniegtās informācijas, viņi ir guvuši pārlicību, ka projekts tiek realizēts atbilstoši plānotajam. Pēc pārbaudes beigām saņemsim arī pārbaudes aktu”*.

1. NOVEMBRĪ E. Vorsklovs piedalījās LM sanāsmē, kurā **apsprieda ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām Latvijas ziņojuma sagatavošanas gaitu**.

E. Vorsklovs: „*Katra dalībvalsts ar ANO ģenerālsekretāra starpniecību Personu ar invaliditāti tiesību komitejai iesniedz ziņojumu par pasākumiem, ko tā veikusi, īstenojot savus pienākumus atbilstoši minētajai konvencijai, un par progresu, ko tā sasniegusi divu gadu laikā pēc šīs konvencijas stāšanās spēkā. Minēto konvenciju Latvija ratificējusi 2008. gadā, tiek izstrādāts darbības plāns Konvencijas īstenošanai 2012.–2020. gadā. Ziņojumā būs atspoguļota informācija gan no pašvaldību un valsts institūcijām, gan no nevalstiskajām organizācijām. To plānots pabeigt līdz šī gada beigām.”*

***LabIS** – Vienotā labklājības informācijas sistēma

LNS VALDES SĒDĒ

25. SEPTEMBRĪ notika jaunievēlētās LNS valdes pirmā sēde. Viens no galvenajiem dienas kārtības jautājumiem bija labāku risinājumu meklēšana (optimizēšana) LNS telpu izmantošanai un nekustamie īpašumi. **Telpas Elvīras ielā 19** turpmāk būs paredzētas tikai LNS administratīvajam personālam. **Uz Rītausmas ēku**, kur ir daudz neizmantotu telpu, plānots pārcelt gan LNS muzeju, gan Rīgas pensionāru centru. Turpmāk pakalpojumu sniegšana klientiem plānota **Rehabilitācijas centra ēkā** un **Rītausmā**. Telpas Jāņa sētā 5 no 2014. gada paredzēts izmantot ienākumu gūšanai LNS darbības nodrošināšanai. Valde piekrita šim telpu optimizēšanas plānam.

Valde nolēma ieteikt LNS Domei pārvietot Smiltēnes biedrību no Gaujas ielas 28 uz blakus ēku (nr. 26), kur netiek izmantots 1. stāvs, un atbrīvoto ēku pārdot.

Prezidents E. Vorsklovs arī informēja, ka 2015. gadā Latvija būs Eiropas Savienības prezidējošā valsts – LNS būs jāuzņemas Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) Ģenerālās Asamblejas organizēšana, kas prasa apjomīgu un sarežģītu darbu un lielus finanšu līdzekļus. Turklāt tajā gadā būs arī LNS 95 gadu jubileja.

RĪGAS RB VALDES SĒDĒS

16. SEPTEMBRĪ LNS Rīgas reģionālās biedrības (turpmāk RRB) valdes sēdē biedrībā tika uzņemti 6 biedri: Anita Zdanovska, Ruslana Jevsejeva, Sergejs Siļmanovičs, Nikolajs Beļusevs, Andris Slaidiņš (pārnācis no Valmieras RB) un Dmitrijs Gulbinovs (no Rēzeknes RB).

Valde informē, ka no 1.oktobra mainīts Rīgas biedrības pieņemšanas laiks: **pirmdienās pl. 9 – 18, otrdienās un ceturtdienās pl. 9 – 16.30, trešdienās un piektdienās pl. 9 – 17.**

14. OKTOBRĪ RRB valdes sēdē priekšsēdētāja Māra Lasmane iepazīstināja ar RRB organizatorisko/ kultūrtmasu plāna īstenošanu oktobrī (kopā 22 pasākumi).

Novembrī plānots ap 20 pasākumu. Sporta aktivitātes uzsāk pensionāru grupa Jadvīgas Bočkānes vadībā. Jaunu pasākumu – veselību veicinošas nodarbes sākusi organizēt Tukuma biedru grupa.

Grupu priekšsēdētāji tika aicināti turpmāk reizi ceturksnī pašiem organizēt kādu atpūtas vai izglītojošu pasākumu saviem biedriem.

Klātesošie tika informēti par situāciju **biedra naudas nomaksā**. Biedra naudu nebija nomaksājuši 142 Rīgas biedrības biedri. Valde atgādina, ka biedra naudu var maksāt gan uz vietas Elvīras ielā 19, gan internetbankā. Vairāk informācijas skat. www.lns.lv, sadaļā „Biedrības” – „Rīgas reģionālā biedrība” – „Valdes ziņas”.

Valde nolēma, ka turpmāk biedriem, kuri nebūs nomaksājuši biedra naudu, par atpūtas pasākuma apmeklējumu būs jāmaksā lielāka summa. ▲

Sagatavoja: LNS Informācijas centrs

KATRAM PAKALPOJUMAM SAVAS KRĀSAS KARTE



Lai saņemtu valsts apmaksātos sociālās rehabilitācijas, surdotulka vai projekta „Klusuma pasaule” piedāvātos pakalpojumus, nedzirdīgiem klientiem pirms tam jāuzrāda karte. Katram pakalpojumam ir savas krāsas karte.

Kādas krāsas karte atbilst konkrētam pakalpojumam? Kāda ir to saņemšana kārtība? Cik ilgā laikā karte būtu jāsaņem pēc pakalpojuma piešķiršanas? Cik ilgi karte derīga? Ko darīt, ja klients joprojām nav to saņēmis?

Uz šiem jautājumiem atbild LNS prezidents Edgars Vorsklovs.

Atbildot uz jautājumiem par „krāsainajām” kartēm, paskaidroju, ka tās ir KLIENĀTA kartes, kas apliecina konkrētās personas tiesības saņemt attiecīgos pakalpojumus – to nosaukums norādīts uz kartes. Klienta kartes apliecina, ka persona ir iesniegusi visus nepieciešamos dokumentus pakalpojuma saņemšanai un tai piešķirti attiecīgie pakalpojumi.

Šobrīd aprītē ir 3 krāsu kartes.

1) **ORANŽĀ** dod tiesības saņemt projekta „Klusuma pasaule” pakalpojumus, to derīgums beigsies līdz ar projektu šogad (tā vairs netiek izsniegta, tāpēc par to plašāka informācija netiek sniegta).

2) **DZELTENA** (apritē no 2009. gada) dod tiesības saņemt valsts apmaksātos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus (uz kartes uzraksts – *karte uzrādāma, saņemot sociālās rehabilitācijas pakalpojumus LNS*).

Uz kartes nav norādīts derīguma termiņš, bet klientam tiek sastādīts **sociālās rehabilitācijas plāns, kurā norādīti piešķirtie pakalpojumi un termiņš, līdz kuram tie piešķirti.**

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem N 2.291 „Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem” *klientam reizi gadā ir jāierodas pie sociālā darbinieka uz sociālās rehabilitācijas procesa izvērtēšanu. Šis izvērtēšanas laikā tiek sastādīts jauns rehabilitācijas plāns, kurā norādīti piešķirtie pakalpojumi un jauns termiņš, līdz kuram tie piešķirti.* Viens rehabilitācijas plāna eksemplārs tiek izsniegts pašam klientam. Termiņš, līdz kuram piešķirti pakalpojumi, tiek ievadīts arī „LNS pakalpojumu uzskaites datu bāzē”.

Karte tiek izsniegta tikai pēc tam, kad

klients parakstījis līgumu ar LNS par sociālās rehabilitācijas pakalpojumu nodrošināšanu.

Rīgā karte saņemama LNS Rehabilitācijas centrā pie sociālās rehabilitētājas Vitas Kamares vai valsts pasūtījuma lietvedes Lauras Gailēs.

Reģionos – pie sociālajiem rehabilitētājiem, vai arī, ja klients izteicis vēlmi, tā tiek izsūtīta pa pastu.

3) **ZALĀ** (no 2013. gada) dod tiesības saņemt valsts apmaksāto surdotulka pakalpojumu (uz kartes uzraksts – *karte uzrādāma, saņemot surdotulka pakalpojumu saskarsmē*).

Tā kā surdotulka pakalpojuma piešķiršanai un saņemšanai ir atšķirīgi nosacījumi nekā sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, tad uz šīs *kartes ir norādīts termiņš, līdz kuram ir piešķirts pakalpojums – „līdz invaliditātes termiņa beigām”*, kas nozīmē beztermiņa vai arī ir konkrēts datums.

Kartes izsniegšanas procedūra līdzīga sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem.

Karte tiek izsniegta tikai pēc tam, kad klients parakstījis līgumu ar LNS par surdotulka pakalpojuma nodrošināšanu.

Rīgā karte saņemama LNS Rehabilitācijas centrā Zīmju valodas tulkus nodaļā, reģionos – pie tur strādājošajiem surdotulkkiem, vai arī, ja klients izteicis vēlmi, tā tiek izsūtīta pa pastu.

Gan dzeltenā, gan zaļā karte tiek izgatavota 1–2 darba dienu laikā, **tikai pēc no klienta puses parakstīta līguma saņemšanas** valsts pasūtījuma lietvedībā (pie Lauras Gailēs).

Ir bijušas situācijas, kad līgums ar klientu sagatavots, no mūsu puses parakstīts, bet pats klients ilgstoši neierodas parakstīt līgumu.

Tāpēc ir ieviesta sistēma, ka pakalpojumu var saņemt tikai tad, kad klients parakstījis līgumu.

KĀDUS PAKALPOJUMUS VALSTS APMĀKSĀ

Atbilstoši izstrādātajam klienta sociālās rehabilitācijas plānam dzirdes invalīdi var saņemt valsts budžeta apmaksātos **sociālās rehabilitācijas pakalpojumus līdz 150 stundām gadā.** Tiek piedāvāts šāds sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klāsts:

1) latviešu zīmju valodas lietošanas apmācība;

2) saskarsmes un radošās pažiņķes iemaņu apguve;

3) psiholoģiskās adaptācijas treniņi;

4) palīdzība un atbalsts klienta sociālo problēmu risināšanā.

Savukārt **surdotulka pakalpojums saskarsmes nodrošināšanai tiek nodrošināts līdz 120 stundām gadā, bet izglītības prog-**

rammas apguvei līdz 480 akadēmiskajām (360 astronomiskajām) stundām viena mācību gada laikā (nodarbībās, konsultācijās, semināros, eksāmenos un citos ar izglītības programmas apguvi saistītajos pasākumos) profesionālās pamatizglītības, profesionālās vidējās izglītības un augstākās izglītības iestādēs.

Klientiem jāņem vērā, ka netiek garantēts nosauktais stundu apjoms un jāņem vērā vārds „līdz”. Ministru kabineta noteikumos noteikts, ka pakalpojumi tiek nodrošināti, nepārsniedzot katra gada valsts budžetā pakalpojumu sniegšanai paredzēto līdzekļu apmēru.

KĀ SAŅEMT NEPIECIEŠAMOS PAKALPOJUMUS

1) Lai saņemtu pakalpojumus, vispirms vajag iesniegt iesniegumu ar lūgumu sniegt attiecīgo pakalpojumu, ģimenes ārsta izziņu, kas apliecina, ka jums ir dzirdes traucējumi un nepieciešams sociālās rehabilitācijas vai surdotulka pakalpojums, un invalīda apliecības vai VDEĀVK izziņas (rozā lapa) vai lēmuma kopija.

Dokumenti jānosūta LNS pa pastu vai jāiesniedz personīgi LNS sekretārei (Rīgā, Elvīras ielā 19, 3. stāvā).

2) Dokumentus izskatīs desmit darbdienu laikā un jums nosūtīs vēstuli ar informāciju par pakalpojuma piešķiršanu vai atteikumu piešķirt pakalpojumu, ja iesniegtie dokumenti neatbilst Ministru kabineta noteikumos noteiktajam prasībām.

3) Ja būs pieņemts lēmums par **sociālās rehabilitācijas pakalpojumu** piešķiršanu, tad jums būs jāierodas LNS pie sociālā darbinieka, pie kura tiks sastādīts sociālās rehabilitācijas plāns un ar jums noslēgs līgumu par pakalpojuma saņemšanu un saņemšanas nosacījumiem. Sociālā darbinieka vārds, uzvārds un kontaktinformācija ir norādīta lēmumā par pakalpojuma piešķiršanu.

4) Ja būs pieņemts lēmums par **surdotulka pakalpojuma** piešķiršanu, tad jums būs jāierodas LNS Rehabilitācijas centra Zīmju valodas tulkus nodaļā vai pie reģionos strādājošajiem surdotulkkiem, lai parakstītu jau sagatavoto līgumu par pakalpojuma saņemšanu un saņemšanas nosacījumiem. Lēmumā ir norādīta e-pasta adrese, uz kuru rakstot varēs iegūt papildinformāciju vai uzdot savu jautājumu.

5) Pēc no klienta puses parakstīta līguma saņemšanas valsts pasūtījuma lietvedībā dati par piešķirtajiem pakalpojumiem tiek ievadīti „LNS pakalpojumu uzskaites datu bāzē” un klients var saņemt tam piešķirtos pakalpojumus.

Vairāk informācijas (arī zīmju valodā) par pakalpojumu saņemšanu skat. www.lns.lv sadaļā „Pakalpojumi”. ▲

*Materiālu sagatavoja:
LNS Informācijas centrs*

KAS NOTIEK SURDOCENTRĀ?

ZIGMĀRS UNGURS



Jau ilgāku laiku neesam snieguši ziņas par SIA „LNS Surdotehniskās palīdzības centrs” (SPC) jaunumiem. Kāda situācija ir pašlaik un kādi jaunumi tajā gaidāmi? Intervijā uz „KS” jautājumiem atbild SPC valdes priekšsēdētājs ARNOLDS PAVLINS.

Lūdzu, pastāstiet par situāciju Surdocentrā pašlaik: par valsts apmaksāto surdoierīču sortimenta klāstu, klientiem; ja ir rindas, kādas izredzes tās samazināt...

Surdocentrs strādā parastajā režīmā – mēs pildām valsts pasūtījumu tajos apjomos, kādos ir piešķirti līdzekļi. Par rindām uz tehniskajiem palīgīdzekļiem atbild savienība, nevis surdocentrs, tāpēc piemērotākais cilvēks, kas atbildētu uz šo jautājumu ir E. Vorslovs, taču, cik zinu, garas rindas joprojām saglabājas uz dzirdes aparātiem. Uz pārējiem surdotehniskajiem palīgīdzekļiem gaidītāju ir stipri mazāk. Tieši pašlaik mēs sākam šo surdotehnisko palīgīdzekļu izdošanu, un to rinda saruks pavisam vai arī nebūs vispār.

Vai valsts apmaksāto dzirdes aparātu joprojām var mainīt ik pēc pieciem gadiem? Vai jūs paši paziņojat klientam, ka viņam pienācis laiks saņemt jaunu aparātu, vai arī viņam pašam jāseko līdz termiņam?



LNS prezidenta EDGARA VORSLOVA komentārs:

Valsts apmaksāto surdoierīču sortiments, klienti; ja ir rindas, kādas izredzes tās samazināt?

Valsts apmaksāto surdotehnisko palīgīdzekļu klāsts nav mainījies kopš 2010. gada, kad valsts deleģēja LNS surdotehnisko palīgīdzekļu nodrošināšanu. Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra noteikumos Nr.1472 „Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus – ti flotehniku un surdotehniku” noteikts, ka šobrīd personām, kurām ir *vismaz 3. vārdzirdības pakāpe* ir tiesības saņemt šādu valsts apmaksātu surdotehniku:

- dzirdes aparātu;



Un atkal es teikšu – par šo jautājumu atbild nevis SPC, bet gan LNS. SPC ir pakalpojumu sniedzējs, taču procesa administrēšana, uz ko attiecas šis jautājums, ir LNS pārziņā.

Cik zinu, nekas jauns nav noticis, vecie noteikumi ir spēkā. Domāju, ka katrs mūsu klients, kurš ieinteresēts lietot kvalitatīvu dzirdes aparātu, pats seko līdz termiņiem un tos ievēro. Ja pašu tas neinteresē, tad ko vainot citus?

Kāds ir Surdocentra piedāvājums vēl bez valsts apmaksātā sortimenta? Vai cilvēki pie jums var izmēģināt jaunākās paaudzes dzirdes aparātus?

Faktiski mēs koncentrējamies uz valsts pasūtījuma izpildi, privātā tirgus apkalpošana Latvijā ir ļoti piepildīta – tajā ir daudzas firmas, kurās klienti var izvēlēties visdažādāko firmu piedāvājumus. Turklāt tagad, kad SPC ir pārvērstis gandrīz vai par valsts budžeta iestādi, mūsu iespējas piedalīties privātā tirgus aktivitātēs ir ļoti ierobežotas.

Arī pie mums (vismaz pagaidām) ir jaunākās paaudzes dzirdes aparāti, taču interese tos iegādāties ir ļoti niecīga – drīzāk ir tā, ka cilvēki gribētu, lai pie mums tie būtu, nevis gribētu no mums tos nopirkt.

Kāda ir aptuvena procentuālā attiecība – cik cilvēku pērk dzirdes aparātus

- laikrādi ar vibrozvanu;
- gaismas indikatoru;
- savienotājvienību radio un televīzijas uztvērējiem.

Esam Labklājības ministrijā (LM) iesnieguši lūgumu papildināt no valsts budžeta apmaksātās surdotehnikas klāstu. LM tam devusi pozitīvu atbildi, tagad šajā jautājumā jāgaida Ministru kabineta lēmums.

Rindas samazinās gadu no gada, jo LM mums pēdējos divos gados bija piešķirusi papildfinansējumu. Šobrīd rindā (15.10.2013) uz dzirdes aparātu gaida 2598 personas, laikrādi ar vibrozvanu – 124, gaismas indikatoru – 34, savienotājvienību jeb „induktīvo cilpu” – 6 personas. Šobrīd, lai saņemtu dzirdes aparātu, rindā jāgaida aptuveni 10 mēneši. Personas, kurām ir tiesības surdotehniku saņemt steidzamības kārtā, to saņem aptuveni mēneša laikā.

Nākamgad valsts plāno surdotehnikas nodrošinājumam papildus piešķirt 591 302



paši un cik saņem valsts apmaksātos Kurus dzirdes aparātus visbiežāk pērk?

Pircēji, ja tie vispār parādās, parasti ir tie mūsu klienti, kuri dzirdes aparātu ir pazaudējuši vai paši sabojājuši, arī tie, kuriem dzirdes aparātam garantijas laiks ir beidzies, taču remonta izdevumi ir pārāk lieli un izdevīgāk nopirkt jaunu aparātu. Parasti visi šie cilvēki grib nopirkt tādu aparātu, kādu viņi lietojuši līdz šim.

Kādi jaunumi gaidāmi surdoierīču sortimentā?

Nākošajā gadā SPC gaidāmi patiešām lieli un priecīgi jaunumi – valsts gatavojas papildināt surdotehnisko palīgierīču klāstu ļoti būtiski.

Tomēr domāju, ka pašlaik par to runāt ir priekšlaicīgi – ļoti drīz (ceru, ka vēl šī gada laikā) tiks pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi, tad labprāt pastāstīšu sīkāk. Pašlaik tikai var teikt – bilde izskatās priecīga.

Kā jūs personiski jūtaties pašlaik, jau divus mēnešus vairs nebūdam LNS prezidents?

Paldies, ka apvaicājāties. Es jūtos ļoti labi, to novēlu arī visiem mūsu avīzes lasītājiem. Lai jums visiem labi veicas!

Paldies no mums visiem!

Ls, līdz ar to prognozējam, ka rinda uz dzirdes aparātiem samazināsies līdz dažiem simtiem vai arī izzudīs pilnībā.

Vai jūs paši paziņojat klientam, ka viņam pienācis laiks saņemt jaunu aparātu, vai arī viņam pašam jāseko līdz termiņam?

Līgumā ar klientu ir punkts, kurā norādīta tehniskā palīgīdzekļa garantijas un arī lietošanas laiks. Klientam pašam jāseko šim lietošanas termiņam un, ja pēc tā notecēšanas viņš vēlas saņemt jaunāku un modernāku (tehnoloģijas nemītiģi attīstās) tehnisko palīgīdzekli, tad jāveic Ministru kabineta noteikumos noteiktā procedūra, lai pieteiktos uz tā saņemšanu.

Gribu piebilst, ka iepriekš minētie Ministru kabineta noteikumi nosaka arī to, kādas darbības personu nodrošināšanā ar surdotehniku jāveic Nedzirdīgo savienībai, un mēs tos strikti ievērojam. ▲

ESIET AKTĪVI, NESĒDIET MĀJĀS VIENI!



Tā saka viens no LNS jaunajiem Goda biedriem – kuldīdznieks Juris Ozoliņš. Kurš gan viņu nepazīst? Simpatisks, jautrs, komunikabls un gudrs cilvēks, ar kuru vienmēr patīkami tikties. Nenoliedzami – ar nopelniem LNS labā, tāpēc labi pazīstams nedzirdīgo sabiedrībā un godam pelnījis šo nosaukumu. Un tomēr – varbūt varam uzzināt vēl kaut ko jaunu par viņu, tāpēc paldies Jurim, ka viņš piekrita plašākai intervijai.

Pastāstiet, lūdzu, kā un kad ienācāt mūsu biedrībā?

Esmu rīdzinieks. Mācījies Rīgas Nedzirdīgo skolā, aktīvi darbojos mākslinieciskajā pašdarbībā. Kādu dienu pie mums skolā ieradās pārstāvji no Rīgas biedrības dramatiskā pulciņa, lai sameklētu iespējamus jaunus dalībniekus.

Tai laikā režisore Elksne kādā uzvedumā bija redzējusi mani tēlojam melnādainu puiku, kas spodrīna apavus smalkai dāmai, un viņa uzskatīja, ka man tas labi paveicies, tāpēc uzaicināja pievienoties drāmas pulciņam. Es piekritu un sāku apmeklēt mēģinājumus klubā. Taču izrādījās, ka drāmas pulciņa iestudējumos jāmacās traki gari teksti, un, jāatzīst, man grūti gāja ar to apgūšanu.

Vēl tagad atceros, cik toreiz nikna bija režisore, jo bija palicis tikai mēnesis līdz izrādei. Es, kā jauns un ne visai apzinīgs puika, negribēju pārāk piepūlēties, tāpēc sāku skatīties uz citiem pulciņiem, un mani ieinteresēja deju pulciņš, uz kuru arī aizgāju. Pametu drāmas pulciņu un iestājos deju kolektīvā „Dzintarkrasts”. Man tolaik bija kādi 18 gadi, un tad citi dejojāji ieteica iestāties arī Rīgas biedrībā.

Kāds jums bija pirmais iespaids par Nedzirdīgo biedrības darbu, un vai uzreiz aktīvi iesaistījāties tās darbā?

Iesākumā mana saistība ar LNS bija tikai darbība mākslinieciskajā pašdarbībā un dalība biedrības pasākumos. Ko dara vadība, par to mums daudz informācijas nebija.

Zināju par iespēju izmantot tulka pakalpojumus, bet man tos nevajadzēja – toreiz visu darīju pats, gan meklēju darbu, gan visas citas sadzīviskas lietas kārtāju ar sarakstes palīdzību. Tagad tikai esmu palicis slinks, bez tulka nevaru iztikt. Tai laikā ļoti daudz pabijām citās pilsētās ar „Dzintarkrasta” koncertiem un, tas bija īpaši interesants, iespajdiem bagāts laiks.

Pastāstiet par savām gaitām! Kas vairāk palicis prātā no paša sākuma?

Iestājos Rīgas biedrībā kā jauns puika, gāja jautri, visi biedri bija draudzīgi un satīcīgi. Ir tikai labas atmiņas par to laiku. Rīgas biedrībā biju līdz gadiem 30, tad pārcēlos uz dzīvi Kuldīgā, jo apprecējos.

Ventspils nodaļas Kuldīgas grupā dejošana nebija tik aktuāla, kuldīdznieki vairāk aizrāvās ar sportu. Es aktīvi piedalījos dambretes spēlē, spēlēju novusu. Kopā ar biedriem ļoti daudz ceļojām. Tai laikā Ventspils nodaļai bija sadraudzības pilsētas – Smiltene un Pērnavā. Tika rīkotas sporta sadraudzības spēles. Žēl, ka tagad tādu vairs nav. Pricējos, ka jaunie tagad mēģina veidot sadraudzību ar Kurzemes reģiona biedrībām. Rīko pludmales volejbola, futbola, basketbola sacensības, tūrisma netradicionālās spēles un aicina citas biedrības pie sevis.



Kā kļuvi par Kuldīgas grupas, vēlāk nodaļas priekšsēdētāju?

Tai laikā biedrību priekšsēdētāji strādāja sabiedriskā kārtā bez atalgojuma, tāpat tas bija arī Kuldīgas grupai. Vienreiz šādu amatu biedri piedāvāja man, es piekritu un mani ievēlēja par priekšsēdētāju. Ar visiem sapratos ļoti labi, bet grūtības bija ar organizatorisko darbu, jo Kuldīgā nebija tulka, tas bija pieejams tikai Ventspilī.

Visās iestādēs, arī meklējot sponsorus, nācās iet vienam pašam un uz vietas visu rakstiski izskaidrot, vienoties par kādu problēmas risinājumu. Bet ne visi iestāžu vadītāji vēlas komunicēt rakstiski. Bieži nācās saņemt noraidījumus, izjust negatīvu attieksmi.

Kad Kuldīgā atjaunoja biedrību, par priekšsēdētāju atkal izvirzīja mani, bet par kluba vadītāju strādāja Laima Karlstrēma, un viņai bija jāveda arī biedrība. Aizgāju no priekšsēdētāja amata, jo visās citās biedrībās vadītāji veica abus pienākumus apvienotā kārtā (kluba vadītājam par darbu maksāja algu, bet priekšsēdētājam darbs bija jāveic sabiedriskā kārtā bez atalgojuma). Es turpināju darboties valdē un aktīvi piedalījos biedrības pasākumos.

2007. gadā notika priekšsēdētāja ārkārtas vēlēšanas, un biedri atkal ievēlēja mani, jo Laima paziņoja par aiziešanu no priekšsēdētāja un kluba vadītāja amata.

Nostrādāju līdz pensijai un vēl mazliet, līdz atdevu savu vietu jaunajam vadītājam Guntaram Jurševskim. Turpināju apmeklēt biedrības pasākumus, valdē darbojos līdz 2012. gadam, pēc tam atteicos arī no šī pienākuma.

Tagad vairāk esmu kā padomdevējs, stāstu biedriem par politiskajiem notikumiem Latvijā un pasaulē, jo man tāda vājība – lasīt avīzes un ziņas internetā.

Vislielākais prieks un – sapnis

... par to, ka kuldīdznieki bija pietiekami aktīvi un spēja panākt savas biedrības atjaunošanu. Laika gaitā pierādījies, ka tā nebija kļūda. Biedru skaits aug, viss notiek. Biedrībā pašiem ir savs tulks, skaisti izremontētas telpas par Eiropas līdzekļiem. Par to visu prieks un apmierinājums. Tā kā, ja jautājat man par vilšanos, tad neko tādu vispār neesmu izjutis. Vismaz neatceros. Darbā jau vienmēr iet visādi, bet kopumā man ir tikai pozitīvs skatījums uz LNS darbā pavadīto laiku. Kuldīdznieki savā starpā vienmēr ir ļoti draudzīgi, arī pats manu gaitu sākums Rīgas biedrībā atstājis tikai labas atmiņas.

Varbūt varētu teikt, ka man vēl ir tāds sapnis, ko vēlētos redzēt papildītu: lai arī kuldīdznieki reiz piedzīvotu plašākas biedrības telpas. Jo pašreiz mēs esam kā tādi ceļinieki – bieži ejam no savām mājām uz Sociālā dienestam telpām, meklējam vēl arī citur iespējas rīkot pasākumus, jo pašu mājās satīpst tikai neliela daļa no biedrības biedriem.

Kuri cilvēki no visiem palikuši vislabāk atmiņā, atskatoties uz darbošanos Kuldīgas biedrībā?

M. Gulbis – izcils šahists un arī dambretists, īsts biedrības aktīvistis, kurš ar savām zināšanām un prasmēm dalījās ar pārējiem



Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

biedriem. Viņš bija vienkārši lielisks cilvēks, ar kuru bija patīkami sarunāties. Šobrīd man prieks par jaunajiem, par manu meitu (*attēlā vidū*) – tulku, kas labi iejutusies savā darbā, un arī par jauno vadītāju Guntaru Jurševski. Ir taču tik labi, ka jaunie darbojas un biedrība dzīvo līdzīgu laiku. Viss notiek...

Saļīdziniet, lūdzu, savu jaunības laiku ar situāciju šodien!

Mākslinieciskās pašdarbības jomā jāsaprot, ka aktivitāte no jauniešu, īpaši no zēnu puses ir stipri mazinājusies. Ja kādreiz katrs otrais darbojās kaut kādā pulciņā, tad tagad tā vairs nav. Protams, nav jau arī motivējošā faktora, tad mēs braucām pa visu valsti uzstāties, bet tagad ir tikai iespēja divreiz gadā sevi parādīt Nedzirdīgo dienā un festivālā. Vēl jau arī attālums ir šķērslis, kas ierobežo iespējas regulāri apmeklēt mēģinājumus, jo kuldīdznieki lielākoties dzīvo lauku rajonos.

**Ko darāt pašlaik? Hobiji, vaļasprieki...**

Esmu pensijā, atpūšos, turpinu apmeklēt biedrību un tās pasākumus, braucu ar biedriem ekskursijās. Pasākumu mums daudz, jāatzīst, lai gan neesam projektā „Klusuma pasaule”, ar pasākumu daudzveidību un biežumu neatpaliekam no pārējām biedrībām. Par to paldies Kuldīgas pašvaldībai, jo viņi mūs atbalsta finansiāli.

Patīk ceļot, tikai ar finansēm nav tik spīdoši, lai varētu braukāt pa pasauli. Ja būtu vairāk, mājās nesēdētu. Ļoti patīk sēņot. Arī šogad piedalījies konkursā „Labākais sēņotājs”. Daudz lasu presi, esmu „saslimis” ar internetu. Lasu internetā ziņas, spēļu prāta spēles un sarunājos WEB kamerā ar saviem jaunības dienu draugiem, klasesbiedriem, tagadējiem draugiem, ģimenes locekļiem – pa visu pasauli. Apbrīnojami, ko spēji mūsdienu tehnika!

Man pašai ļoti patīk lasīt līdzās esošo cilvēku dzīvesstāstus, viņu pārdomas, intereses un aizraušanās. It kā ikdienā cits citu vairāk vai mazāk pazīstam, bet, lasot šādas intervijas – sarunas par dzīvi, cilvēki kļūst vēl tuvāki, atpazīstamāki.

Daudzās dzirdīgo ģimenēs aug nedzirdīgi vai vārdzirdīgi bērni. Manā skatījumā viņu dzirdīgajiem vecākiem „Kopsoli” būtu jāklūst par ikmēneša rokasgrāmatu, lai izprastu savu bērnu, nedzirdīgo sabiedrību, vidi, kurā tas dzīvo, pavadītu laiku, viņa psiholoģiju. Nekur citur vēl labāk un sīkāk to visu nevar uzzināt!

Ko varat teikt par kongresa rezultātiem un jauno LNS vadību?

Rezultāti bija paredzami. A. Pavlina kungs, protams, bija izcils LNS prezidents, un daudziem šķiet, ka nav neviena, kas spētu turpināt tādā pašā līmenī viņa iesākto, taču būsim realisti – viņš nevarēja vadīt LNS mūžīgi, lai gan visiem tā gribējās. Man patika tas, ka mums bija vadītājs, kas ļoti rūpējās par reģionu labklājību, tāpēc jau arī visi viņu ļoti cienā. Ceru, ka jaunā vadība darīs tāpat, jo bez reģioniem viena Rīga pastāvēt nevar.

Milzīgs darbs ir ieguldīts, un gribas ticēt, ka tagadējais prezidents Edgars Vorslovs šo darbu veiks apzinīgi, lai LNS attīstītos tālāk tikpat veiksmīgi. Manuprāt, tagadējais prezidents arī ir gudrs un zinošs cilvēks, ar lielu pieredzi vadošā darbā – strādājis par Komunikācijas centra vadītāju, visu laiku bijis LNS sistēmā, tāpēc viņam vajadzētu būt pa spēkam tagad vadīt visu mūsu lielo organizāciju, kurā viņam nekas nav svešs.

Turklāt jaunajā vadībā strādā visi mums ļoti zināmi cilvēki, paši ievēlējami, tāpat viņi ir tur, kur mēs viņus gribējām redzēt, tāpat visi ir savās īstajās vietās.

Mans novēlējums!

Nesēdēt mājās vieni, bet ejiet uz savu biedrību, piedalieties visā, kas tur notiek, dodot savu ieguldījumu tās attīstībā. Īpaši aicinu jauniešus – esiet aktīvāki! Novēlu jums vissvarīgāko pasaulē – labu veselību! Būs veselība, būs arī viss pārējais, kas no pašiem pilnībā atkarīgs. ▲

Uz Zigmāra Ungura jautājumiem Jura Ozoliņa atbildes pierakstīja Žanete Škapare
Foto: no J.Ozoliņa personiskā arhīva

LASĪTĀJI VĒRTĒ

DACE PITERNIECE: „Ar „Kopsoli” esmu pazīstama visu savu apzinīgo dzīvi...”

Vai tas saucās „Informācijas biļetens” vai „Kopsoli”, vai bijis melnbalts vai krāsains, latviešu vai krievu valodā, – vienmēr šis laikraksts atradies man līdzās gan bērnu dienās mājās, kur to lasīja mani vecāki, gan visu Latvijas Nedzirdīgo savienībā pavadīto darba gadu laikā.

Mani interesē itin viss – no pirmās līdz pēdējai lapai! Īpaši patīkami un noderīgi ir uzzināt nedzirdīgo dzīves jaunumus no novadiem un to, kas notiek pasaulē, ārpus Latvijas.

Mūsu izdevums laika gaitā mainījies. Protams, to ietekmējušas pastāvošās varas, iespējas, līdzekļi, bet tā būtība cauri gadu gadiem ir saglabājusies – atspoguļot, informēt mūsu cilvēkus par dažādiem notikumiem gan viņu sabiedrībā, gan ārpus tās, atspoguļot viņu dzīvi, tās norises. Pirms kāda laika pāršķirstīju LNS arhīvā esošos glīti iesietos mūsu avīzītes numurus. Iespaidi neaprostāmi. To iesaku brīvā laikā izdarīt arī jums, lasītāji. Būs interesanti!

Bet „Kopsoli” iet līdzīgu laiku. Ļoti pieņemams ir avīzes tagadējais saturs, noformējums: manā skatījumā – nav nekā ne par daudz, ne par maz. Avīze ir viegli lasāma. Atceros, pirms pārdesmit gadiem lasītājiem galvenais bija avīzīti pāršķirstīt, paskatīties bildes un tad, ja kāds tajās bija pazīstams, varēja arī izlasīt rakstus zem tām. Bet tagad cilvēki cenšas pārlasīt visu, jo informācijas ir daudz, tā ir vispusīga, noderīga un viegli saprotama.

Man pašai ļoti patīk lasīt līdzās esošo cilvēku dzīvesstāstus, viņu pārdomas, intereses un aizraušanās. It kā ikdienā cits citu vairāk vai mazāk pazīstam, bet, lasot šādas intervijas – sarunas par dzīvi, cilvēki kļūst vēl tuvāki, atpazīstamāki.

Daudzās dzirdīgo ģimenēs aug nedzirdīgi vai vārdzirdīgi bērni. Manā skatījumā viņu dzirdīgajiem vecākiem „Kopsoli” būtu jāklūst par ikmēneša rokasgrāmatu, lai izprastu savu bērnu, nedzirdīgo sabiedrību, vidi, kurā tas dzīvo, pavadītu laiku, viņa psiholoģiju. Nekur citur vēl labāk un sīkāk to visu nevar uzzināt!

Ar interesi pārlasu ziņas, kurās stāstīts par notikumiem, nedzirdīgiem cilvēkiem, kuri dzīvo ārpus Latvijas. Ne visi pārvaldām angļu vai krievu valodu, bet „Kopsoli” palīdz mums uzzināt, jo savās slejās atspoguļo, kas notiek nedzirdīgo sabiedrībā aiz Latvijas robežām. Tāpēc arī pozitīvi vērtēju sadaļu „Īsas ziņas no LNS mājaslapas”. Ne visi izmanto Internetu (runā ir par vecāka gadagājuma cilvēkiem), bet šajā sadaļā ir vienkārši lieliski pasniegtas ziņas – īsi, kodolīgi pats galvenais!

Un, lūk, arī pēdējā lappuse, kurā līdztekus pasākumu plāniem, precizējumiem, sludinājumiem lasāmi apsveikumi jubilāriem, pateicības un līdzjūtības vārdi. Tos lasot, mani vienmēr pārņem divējādas izjūtas. Atzīstos, nereti saņemot kārtējo numuru, man šī lappušte kļūst par pirmo, ko izlasu.

Lielākā daļa mūsu biedru man taču tuvāk vai tālāk pazīstami. Izlasot zem nosaukuma „Mīļi sveicam!” publicēto jubilāru sarakstu, bieži jāiesaucas: nevar būt! Vai tiešām jau 50, 60, 70? ... Atkal kādam kārtējā apaļā jubileja. Liekas, vēl nesen kopā mācījāmies, braucām ceļojumos, vedām uz skolu bērnu. Laiks iet, bet atcerēsimies – katram vecumam savs skaistums!

Vienmēr sirdi silti par pateicības vārdiem. It kā nekas liels, bet no tiem vienmēr nāk gaišums. Tos izlasot, jūti, ka kāda puķe, darbs tiek novērtēts, kādam tiek pateikts šis burvju vārds PALDIES.

Un nobeigumā gribu teikt lielu jo lielu paldies visiem mūsu avīzītes veidotājiem, korespondentiem par šo tik tiešām MŪSU avīzi. Vislielāko pateicību manā skatījumā ir pelnījusi tās redaktore, kas ļoti ilgu gadu šo izdevumu auklējusi, lolojusi, vadījusi un vislabāk zina, ko nozīmē to veidot.

Materiālu organizēja: LNS Informācijas centrs

GRIBĒTU PALIKT UN TURPINĀT

ZIGMĀRS UNGURS



Datorapmācības nodarbībā



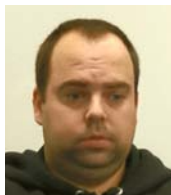
Rīgas Motormuzejā

Iepriekšējā numurā stāstījām, ka no 9. septembra LNS Rehabilitācijas centrs uzsāk divu komplekso sociālās rehabilitācijas programmu realizāciju. Paredzētos pakalpojumus 160 stundu apjomā jau saņēmušas vairākas klientu grupas. Lūk, viņu izjūtas par pieredzēto un atsauksmes par nodarbībām. LNS Rehabilitācijas centrs joprojām aicina pieteikties rehabilitācijas programmai nedzirdīgos no citiem Latvijas reģioniem (izņemot Rīgas), sevišķi tos, kuri dzīvo vieni pašī.

**LILIJA ZĪBARTE:**

Par iespēju piedalīties šajā programmā uzzināju no Daugavpils biedrības vadītājas Elvīras Čaikas. Pieteicos un atbraucu. Šeit ir kā sanatorijā – dažādas veselības procedūras, masāža, peldēšana, trenāžieri, apmācība dažādās jomās. Es vēroju, ka daudziem, tāpat kā man, patīk peldēšana, psiholoģijas nodarbības, datorapmācība, latviešu valodas nodarbības.

Mūsu grupai mēnesis jau pagājis, šodien pēdējā diena. Vieni vēl gribētu palikt, citi grib uz mājām pie savējiem. Es jau ceturto reizi esmu uz šādu programmu, iepriekšējās trīs bija projekta „Klusuma pasaule” ietvaros un notika SIVA. Tā ka varu salīdzināt, šeit ir savādāk, bet arī ļoti labi.

**EDGARS HAZEN-JEGERS:**

Mācījos arodskolā, un skolas zīmju valodas tulks man piedāvāja pavadīt vienu mēnesi Rehabilitācijas centra organizētajā rehabilitācijas programmā Rīgā. Piekritu un tagad, kad visi pakalpojumi saņemti un jābrauc mājās, esmu ļoti apmierināts ar šeit pavadīto laiku.

Bija dažādas nodarbības, kurās ieguvu jaunas zināšanas, sestdienās, svētdienās braucām ekskursijās. Ja būs iespēja, arī nākamgad pieteikšos.

Man ļoti patika arī vingrošana un peldēšana Ķīpsalas peldbaseinā.

**JANĪNA BIRĢELE:**

Esmu no Kuldīgas biedrības. Atbraucu uz Rehabilitācijas centru 23. septembrī. Sākās dažādas nodarbības un apmācības. Man patika piedalīties

psiholoģijas nodarbībās, tur bija dažādi uzdevumi, ļoti aizraujoši. Arī latviešu valodā varēja apgūt visādus valodas smalkumus. Brīvdienās mūsu grupa apmeklēja Vecrīgu, tur bija skaisti. Arī Siguldā bijām tieši zelta rudens laikā.

Visas darba dienas mums pagāja nodarbībās, bet vakaros gājām uz *Rītausmu* spēlēt novusu vai darīt ko citu. Viesnīca, kurā dzīvojām, ļoti laba, silta, veļu mainīja katru dienu. Man īpašu labumu deva peldēšana un masāža, no tās man palika vieglāk, jutos fiziski labāk. Paldies Rehabilitācijas centram par visu šeit saņemto!

**GAĻINA ČAMANE:**

Es dzīvoju Daugavpilī. Jau agrāk gribēju tikt uz rehabilitācijas kursu, bet nesanāca. Tāpēc, kad man to piedāvāja, uzreiz piekritu, atbraucu uz Rīgu, uz Rehabilitācijas centru, iekārtojos viesnīcā. Man viss te bija jaunums, un ļoti uztraucos, ka būs jāmācās latviešu valoda.

Sākumā es latviešu valodas nodarbībās teicu, ka neko nemāku, nevaru piedalīties, taču pagāja pirmā nodarbība, tad otrā, trešā, un man iepatikās, sāku daudz ko saprast. Ļoti labi, ka viss notika ar tulka palīdzību, bija viegli saprast. Ļoti vērtīgas likās nodarbības pie psihologa, dažādas atraktīvas spēles. Man patika apmeklēt baseinu un vingrot. Jauka bija ekskursija uz Siguldu, kad mūs veda ar Rehabilitācijas centra busiņu. Žēl, ka nebija vairāk laika turp pastaigāties, bija jābrauc atpakaļ uz pusdienām. Visa dzīvošana Rīgā bija lieliska – viesnīca, ēdiens, nodarbības. Es gribētu palikt un turpināt to visu, diemžēl mēnesis tik ātri pagāja, jābrauc mājās. Noteikti arī turpmāk gaidīšu jaunu uzaicinājumu uz šādu rehabilitācijas programmu.

**JURIS OZOLIŅŠ:**

Informāciju par to, ka var pieteikties uz šo programmu, saņēmu Kuldīgas biedrībā. Domāju, kāpēc ne, atbraucu un sāku piedalīties nodarbībās. Vislabākā priekš manis bija masāža. Arī datormācībā un latviešu valodas nodarbībās daudz ko ieguvu. Tagad mēnesis jau pagājis, jūtu, ka pietiek. Negribas ilgāk būt šķirtam no ģimenes, ar šo laiku pilnīgi pietiekami.

**SANDRA BĒRZIŅA:**

Esmu no Jelgavas grupas, man šo programmu ieteica Māra Lasmane. Es padomāju un piekritu. Apmeklēju visas nodarbības, ko šeit piedāvāja, un visas bija vērtīgas. Sevišķi peldēšana un vingrošana uz trenāžieriem. Mājās vēl negribas, gribētu palikt un turpināt rehabilitācijas procesu it īpaši tāpēc, ka mūsu grupa bija ļoti laba, interesanti cilvēki.

**VERA GURA:**

Dzīvoju Daugavpilī. Esmu ļoti apmierināta ar guvumu šajā programmā. Īpaši patika psiholoģijas nodarbības, latviešu valoda. Labi palīdzēja masāža, jo mājās bieži mocījās ar roku, plecu sāpēm, bet šeit drīz vien man uzlabojās veselība, vairs nekas nesāp. Ļoti laba masiere! Man patika mūsu grupa: visi sadraudzējāmie, nebija nekādas nesaprašanās vai strīdu.

Šo programmu vajadzētu turpināt arī nākotnē, tā dod jūtamu labumu cilvēkam.

Piemēram, es fiziski jutos labāk, papildināju latviešu valodas zināšanas utt. ▲

AKTIVITĀTES BIEDRĪBĀS UN GRUPĀS

LIEPĀJAS BIEDRĪBA – RUDENS NOSKAŅĀS

☞ GUNDEGA PAŅKO ☞ ILUTA DUBULTE

12. oktobrī bija tā diena, kad „Tikai draugi tiekas” – tā saucās pasākums, kurā mums atkal ieradās viesi, šoreiz no tālās Alūksnes. Kopā apskatījām Liepāju, uzkāpām baznīcas tornī un pārstaigājām centru, līdz nonācām mūsu Liepājas biedrības mājā.

Ciemiņi ieskatījās visās telpās, tad lielajā zālē tikās ar vietējiem biedriem un pieredzes apmaiņas nolūkā vēroja Liepājas biedrības priekšsēdētājas prezentāciju par biedrības darbību, kā arī noklausījās Smiltenes biedrības priekšsēdētājas Anitas Ceples stāstījumu par savu biedrību un tās grupu darbību. Ciemiņi mums pasniedza dāvanu – Alūksnes kliņģeri, bet mēs viņiem – Liepājas suvenīru un pilsētai veltītu bukletu.

19. oktobrī tematiskajā pasākumā „Zelta briedumā” (attēlā) godinājām savus 2013. gada apaļos jubiliārus: Bierantu Dreži – 90; Zentu Ernestsoni – 75; Elmāru Seski – 70; Gundegu Paņko – 60; Zaigu Joci – 55 un Vladimīru Greneviču – 50.

Pasākumu ievadīja Ulda Stabulnieka dziesma „Tik un tā”, kuru izpildīja biedrības valdes locekļi Alda Ādamsona vadībā. Arī



katram godinātajam biedram atsevišķi tika veltīts dzejolis un dziesma.

Protams, jubilāriem bija sagatavota arī dāvana, bet pats interesantākais – viņiem vajadzēja veikt dažādus uzdevumus, lai to saņemtu. Visi savu uzdevumu veica gods godam!

Tālākajā vakara gaitā visi atsaucīgi iesaistījās rotaļās un dejās, kā arī varēja atpūsties saviesīgās sarunās pie svētku

galda, pakavējoties atmiņās un pārrunās par tik ātri ritošo laiku no vienas jubilejas līdz nākamajai. ▲



SMILTENES TV ZIŅAS AR SURDOTULKOJUMU

Iepazīstoties ar Smiltenes biedrības pasākumu plānu, atklājām, ka biedrība organizē tādu pasākumu kā „Smiltenes TV ziņas ar surdotulkojumu”.

Par to lūdzām pastāstīt Smiltenes biedrības tulkus AIVU ŠILINSKU, šī pasākuma idejas autori.

„Šāda doma man galvā bija jau diezgan pasen, bet laikam nebija pienācis īstais laiks to realizēt. Smiltenes TV studija šeit pastāv jau no neatminamiem laikiem, un katru reizi, kad tika rādītas ziņas, es pie sevis domāju, ka mūsu smiltenieši daudz ko zaudē, nedzirdot, kas tiek runāts sižetos. Tā nu sāku domāt, kā būtu, ja es varētu sākt tās tulkot smilteniešiem.

Sākām mēs pavasarī, laikam martā, un sākumā interese bija liela. Cik vien tas bija iespējams, centos vienu reizi nedēļā tās tulkot. Jo tas viss tika darīts paralēli tulka darbam. No draudzenes aizņēmos projektoru, internetā ieslēdzu raidījumu un tulkoju.

Pārsvārā ziņas skatījās paši smiltenieši, vidēji kādi 8 - 10 cilvēki. Vēlāk radās tehniskas problēmas ar projektoru; nevarēja vairs noregulēt asumu, un tad nācās iztikt tikai ar datora mazo ekrānu. Tas kļuva diezgan neērti, sevišķi tiem, kuriem ir redzes problēmas, un cilvēki šo pasākumu sāka apmeklēt mazāk,” in-formē Aiva.

Tā kā apmeklētāju skaits ir samazinājies, iecerēts aptaujāt smilteniešus, lai noskaidrotu, kāds būtu vēlamākais laiks viņiem, lai „Smiltenes TV ziņas ar surdotulkojumu” skatītos pēc iespējas vairāk biedru. Parasti šis pasākums notiek ceturtdienās, kad biedrībā ir informācijas dienas, bet, kā atzīst Aiva, ir bijušas reizes, kad viņa tajā dienā nevar tulkot TV raidījumu, jo ir jāapkalpo klienti. Tad pasākums tiek pārcelts uz citu dienu. ▲

Sagatavoja: LNS Informācijas centrs

SKAISTS IZBRAUKUMS PA LATVIJU

☞ JADVIGA BOČKĀNE ☞ WWW.WIKIPEDIA.ORG



1. oktobris ir Starptautiskā veco ļaužu diena. Par godu šai dienai mēs, Rīgas biedrības pensionāri, saņemām jauku dāvanu no NIAF „Klusums” – ekskursiju uz vienu no skaistākajām Latvijas vietām – uz Rundāles pili.

Ilgajos PSRS okupācijas gados šī vēsturiskā vieta – Rundāles pils piedzīvoja daudzas nežēlīgas pārmaiņas: to pārvērtā par noliktavu, skolu. Tagad ļoti grūti to visu iedomāties.

Pateicoties šīs pils direktora Imanta Lancmaņa un viņa komandas pūlēm, tā atdzimusi kādreizējā krāšņumā un diženumā. Pēc pils apskates devāmies arī pastaigā pa ļoti rūpīgi izkopto pilij pieguļošo parku.

Pēc tam apskatījām arī Bauskas pili un motormuzeju, kurā izvietotas daudzas mašīnas, kas jau sen nav aprītē. Ilgāk kavējamies pie kravas automašīnas ar „vaļējo kasti”. Ar tādu mēs agrāk bieži, neskatoties uz laika apstākļiem, visur daudz braucām – uz kolhoziem talkā, uz mežu lasīt ogas, sēnes.

Tās bija jaukas un siltas atmiņas!

PATEICĪBA! Vēlreiz LIELS PALDIES fonda „Klusums” vadītājam GUNTARAM BEISONAM par šo brīnišķīgo izbraukumu!

LATVIJĀ IR VAIRĀKAS PILIS – VIENA NO TĀM VECMĪLGRĀVĪ!



Tā bija lieliski izdevusies diena 22 cilvēku grupai, kas 9. oktobrī atsaucās mājaslapā ievietotajam aicinājumam uz kopīgu izziņas gājienu „Jaunatklāj Rīgu kopā ar Raiņa vakarskolas grupu!” – kā par brīnumu, saules staru sasildīta, rudens košās krāsās izrotāta, pārsteidzoša ar jaukiem skatiem un jauniem atklājumiem.

Kopā ar Rīgas biedrības Raiņa vakarskolas grupu (vadītāja Inese Immure) šī pasākuma dalībnieki devās no jauna iepazīt it kā jau sen zināmo Rīgu un konkrēti – nesen pēc restaurācijas atklāto kultūras pili „Ziemeļblāzma” Vecmīlgrāvī.

Pēc nepilnas stundas brauciena sabiedriskajā transportā tāda tā arī atklājās: kā mūsdienīgi senatnīga, balti vizoša un cēla, lielā parka vareno koku ieskauda – patiešām pils! Arī iekšpusē pavērs visu acīm karaliska: ar mirdzošām kristāla lustrām, spožu klasisko parketu, ziedu kompozīcijām, visur dabīgā koka apdari, lieliem logiem, sienu gleznojumiem, jaunām iekārtām, neskaitāmi daudzām telpām lielās sešstāvu ēkas centrālajā daļā un vairākos tās „spārnos” utt.

Viss šis skaistums, kā stāstīja gide, atdzimis divdesmit mēnešos paveiktā darba rezultātā un Rīgas Domei izmaksājis 9 miljonus latu.

Bet toreiz... 1903. gadā par 3000 latiem Augusts Dombrovskis uzcēla pirmo namu no koka ar noteiktu mērķi – tajā izvietot bezalkoholisko biedrību „Ziemeļblāzma”. Jo viņš bija ģimenē stipri cietis no alkohola postošās ietekmes – tēvs bija neglābjams alkoholiķis, māte mazizglītota un viņš pats nevienu dienu nebija skolā gājis trūkuma dēļ.

Visi pasākumi šajā ēkā risinājās pēc A. Dombrovskā nama atklāšanas dienā izvirzītā aicinājuma: „Uz skaidru prātu caur zināšanām un kultūru”. Šis nams bija spilgts izaicinājums daudziem apkārtnes krogiem. Bet pasaules kara laikā koka namu ienākot nodedzināja krievu armija.

Mūžībā aizejot, Dombrovskā tēvocis atstāja viņam mantojumā kokizstrādes rūpnīcu. Kopš tā laika viņš visus spēkus un iegūtos līdzekļus no ražošanas veltīja „Ziemeļblāzmas” un citu apkārtnes sabiedrisko ēku (skolas, bērnudārza, baznīcas, rakstnieku, jauniešu nama u.c.) celtniecībai un uzturēšanai.

1913. gadā atklāja jaunuzcelto pili – šoreiz no betona, metāla un stikla (lai nekad nenodegl!).

Pili ir vērts skatīt pašu acīm, jo sevišķi tāpēc, ka tajā ar lielu cieņu un mīlestību apkopotas un saglabātas atmiņas par šī nama un vēl vairāku citu tā apkārtnē uzcelto sabiedrisko ēku

celtniecības finansētāju – pazīstamo mecenātu Augustu Dombrovski: vairākās telpās izvietotie materiāli uzskatāmi parāda viņa nenovērtējamo devumu šīs toreizējās Rīgas nomaies attīstībā.

Arī pašas pils raibo mūžu ar trim atdzimšanām var iepazīt, elektroniski pāršķirstot daudzo materiālu lappuses. Tajās redzams, ka pils tiešām izturējusi visas vētras un laika maiņas līdz pirmajam remontam (1982), pēc tam līdz kapitālai restaurācijai mūsdienās 2012. – 2013. gadā. Tā vienmēr bijusi īsts kultūras centrs ar daudzām norisēm gan pils iekšpusē, gan ārpusē – 5 ha lielajā labiekārtojamā parkā, ko brīvi var apmeklēt visi apkārtnē dzīvojošie. Kādā no lappusēm lasāmi arī Augusta Dombrovskā (1862 – 1927) testamenta vārdi – *Visu savu mantību atstāju manai mīļajai latviešu tautai.*

Un nams šo savu kalpošanas tautai misiju pilda: tajā bez kādas pieteikšanās var ieiet un visu skatīt jebkurš, kas to vēlas. Bet pils saimnieks atdusas mierā turpat viņa paša dēstītā plašā parka ozolu pavēnī – tieši tajā vietā, kuru viņš bija noskatījis pats.

Par saviem iespaidiem stāsta daži šī izziņas gājiena dalībnieki!

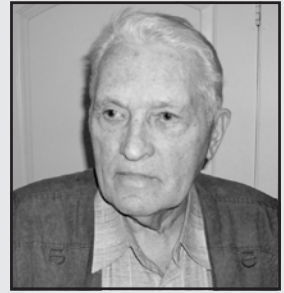
Līga Bauere: *Kādreiz skolas gados dzīvoju Vecmīlgrāvī pie Edītes Loginas (Eglītes). Tad bieži gājām arī uz šo vietējo kultūras centru, īpaši uz kino. Bija interesanti vērot pārvērtības, kas notikušas namā un visā apkārtnē. Grūti salīdzināt toreizējo pelēcību ar šodienas žilbinošo baltumu un greznumu, kas valda pilī. Paldies organizatorei Inesei par doto iespēju piedalīties šajā pasākumā.*

Aija Kārklīņa: *Šī ekskursija bija vērtīga, gan ar acīm patīkamu skatu daudzveidību, gan plašu vēsturisko materiālu, ko uz vietas var iepazīt.*

Bjorka un Dagne, viešņas no Īrijas: *Esam ļoti apmierinātas ar šeit redzēto un uzzināto, būdamas Rīgā Raiņa skolā pieredzes apmaiņā. Jau izstaigājām arī jūsu jauko Vecrīgu, bet šī pils ir pārsteidzoša ar savu lielumu un skaistumu. Mums valstī nav tik izcilu celtnu, viss daudz vienkāršāks. ▲*

Sagatavoja: LNS Informācijas centrs

PIEMIŅAS VĀRDI



24. oktobrī mūžībā aizgājis LNS Goda biedrs JURIS SMONS (dzimis 1927. gada 6. decembrī).

Juris Smons, LNS biedrs no 1947. gada, bija Rīgas biedrības Jūrmalas grupas ilggadīgs vadītājs, dedzīgs pašdarbības un sporta darba aktīvistis, daudzu LNB un LNS kongresu delegāts. LNS sistēmā strādājis Rīgas MRU, kultūras namā „Rītausma” un LNB Centrālajā valdē, kā fotokorespondents sadarbojies ar laikrakstu „Kopsolī”.

Juri Smonu ar dziļu cieņu un pateicību vienmēr piemin viņa Jūrmalas grupas biedri, par kuriem viņš sirsnīgi rūpējās vairāk nekā 35 gadus, veidojot labu sadarbību ar Jūrmalas pilsētas Domi un risinot savu jūrmalnieku darbu, sadzīves un sociālās problēmas.

Juris Smons par sevi lepnī teica: „Esmu Nedzirdīgo biedrības patriots.”

LNS Goda biedriem veltītajā grāmatā viņš atstājis savu novēlējumu nākamajām paaudzēm: „Tikai stiprā kopībā, gudru cilvēku vadībā mēs varēsim noturēties straujajā, mainīgajā laika ritumā. Lai veicas jaunajiem.”

Nolieksim galvas, pieminot LNS Goda biedru Juri Smonu. Lai viņam vieglas dzimtās zemes smiltis Vecdubultu kapu kalniņā!

LĪDZJŪTĪBAS

„Laikā un telpā nezūd nekas, jo paliek dzīvē darītais darbs...”

✠ Izsakām visdziļāko līdzjūtību **JURA SMONA** piederīgajiem, viņam mūžībā aizejot.

LNS valde. Rīgas biedrība. Pensionāru centrs. Kopsolī



✠ Mūžībā aizgājusi mūsu biedre **REGĪNA ONA GRĀVE** (1945. 09. 09 – 2013. 30. 10). Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem un draugiem.

Rīgas biedrība



Mūžībā aizgājusi mūsu biedre **JELENA KAŠTAĻJANOVA** (1935. 20. 05 – 2012. 22. 08).

Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem un draugiem.

Rīgas biedrība

KLUSUMA PASAULES KLUSUMA DIENĀ – VISS IR LABS...

ZIGMĀRS UNGURS JURIS GRUNDULIS

Nedzirdīgo diena šogad atkal notika mūsu pašu mājās – *Rītausmā*, un daudzi no svinētājiem izteicās, ka tas ir ļoti labi, jo savās mājās tomēr sajūta ir omulīgāka un drošāka. Uzreiz jāatzīst, ka sanākušo svētku dalībnieku bija tik daudz, ka pat lielā *Rītausma* šķita par šauru.



SĀKUMS GARŠĪGS – PAVĀRU KONKURSS

LNS viceprezidente Sandra Gerenovska vispirms saaicināja visus klātesošos foajē, izskaidroja pasākuma kārtību un deva zīmi konkursa startam. Šis notikums bija galvenais pirms svētku koncerta, un to varētu dēvēt pat par starptautisku, jo kopā ar visām biedrībām tajā piedalījās arī lietuviešu komanda. Pavāriem šoreiz vajadzēja iztikt bez katliem un vārīšanas, jo katrai komandai priekšā no izniegtajiem produktiem bija jāpagatavo sviestmaizes un dažādas uzkodas. Kā uzsvēra konkursa vadītāja Sandra: nevis vienkārši jāgatavo, bet pusstundas laikā tas jāizdara tik skaisti, cik vien var!

Kamēr pavāru komandas darbojās, svētku dalībnieki iesaistījās Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas piedāvātajās aktivitātēs – sacentās šahā, dambretē, novusā, Boccia spēlē, savukārt bērnu rīcībā bija savs piepūšamais cietoksnis.

SVĒTKU KONCERTĀ MAZI UN LIELI

Pirmajā daļā uzstājās bērni no 218. bērnudārza grupas, Rīgas Nedzirdīgo skolas, Valmieras Vājdzirdīgo skolas un Raiņa vakarskolas.

Otrā daļa sākās ar lietuviešu izrādi „Lauva no Palangas” (*attēlā*), un tajā bija 20 priekšnesumi, kurus bija interesanti bija vērot, jo varēja iegūt vispusīgu priekšstatu par lietuviešu pašdarbības līmeni un savdabību. Spriežot pēc vienīgās lietuviešu melodeklamācijas „Pulkstenis”, viņi šī žanra priekšnesumus izpilda pavisam savādāk nekā mēs.

Savukārt daudzi no mūsu pašdarbnieku priekšnesumiem jau bija redzēti šāgada pašdarbības festivālā, toties ļoti interesanta bija uzaicinātā burvju mākslinieka uzstāšanās ar dažādiem trikiem. Skatītāji nekādi nespēja saprast, no kurienes gan viņš nemitīgi izbur baložus un papagaiļus un kur pēc tam viņi atkal pazūd...

Pēc koncerta pašdarbnieku kolektīvi, arī lietuviešu grupa, saņēma dāvanīņas. Tad visi kopā ar skatītājiem nodziedāja šāgada svētku moto dziesmu „Visi ir labs, kas labi beidzas”.

BIJA ARĪ CITI VIESI

Uz šo lielo pasākumu bija ieradušies ne tikai lietuvieši. Privātā vizītē pie draugiem bija atbraukuši ciemiņi arī no citām valstīm, kuri ar prieku piedalījās šajā Nedzirdīgo dienas atzīmēšanas pasākumā. Taču no Ukrainas pilsētas Ļvovas izteica sajūsmu par visu redzēto – tik skaisti organizēts ar pašdarbību augstā līmenī. Arī Ļvovā esot nedzirdīgo klubs, bet daudz mazāks par *Rītausmu*. No Maskavas bija trīs ciemiņi. Viņi brīnījās, cik Rīga tīra

un skaista. Par koncertu arī palicis ļoti labs iespaids, un viņi bija pateicīgi par iespēju būt šajos svētkos.

Lietuvu pašdarbnieki bija priecīgi par negaidīto uzvaru pavāru konkursā, kurā piedalījās divas viņu aktrises.

Viņi jutās gandarīti arī par uzstāšanos tik lielai auditorijai un solījās ierasties pie mums arī turpmāk. Viņi izteica pārstiegumu par mūsu pašdarbnieku priekšnesumu dažādību un teicamo sagatavotību. Arī lielais apmeklētāju skaits mūsu kaimiņus pārsteidzis.

tāju skaits mūsu kaimiņus pārsteidzis.

Nedzirdīgo diena ar to vis nebeidzās, bet turpinājās vakarā pie pašu klātiem galdiem ar sarunām un izklaidēm. Pašu mājās tiešām ir vislabāk.

Šis lieliskais pasākums risinājās Eiropas Sociālā fonda līdzfinansētā LNS projekta „KLUSUMA PASAULE” noslēguma posma ietvaros un, kā redzams no minētā apraksta, savu uzdevumu kā līdzdalību veicinoša akcija pilnībā izpildīja. ▲

OFICIĀLAJĀ DAĻĀ – APSVEIKUMI, UZRUNAS, APBALVOŠANA

Risinājās Lielajā zālē, un tā sākās ar LNS prezidenta Edgara Vorsklova apsveikumu. „Man prieks jūs visus redzēt šeit mūsu svētku dienā,” viņš teica. Prezidents svinīgi pasniedza apliecinību jaunajiem LNS Goda biedriem, kuriem šo nosaukumu piešķīra LNS kongresā augustā. Saņemot apliecinību, Latvijas Nedzirdīgo sporta federācijas prezidents Varis Strazdiņš sveica visus klātesošos svētkos un novēlēja piedalīties fiziskajās aktivitātēs, nesēdēt uz vietas. Apsveikuma uzrunu Latvijas nedzirdīgajiem teica arī Lietuvas Nedzirdīgo savienības vadītāja Roma Klečkovskaja.

LNS viceprezidente aicināja uz skatuves pavāru konkursa dalībniekus (*attēlā*) un pasniedza mazas veltes, un tad žūrijas pārstāve Elfa Zariņa paziņoja konkursa rezultātus. **Pirmo vietu ar izcili sagatavotām uzkodām mūsējiem „nocēla” lietuviešu komanda. Otrajā vietā jelgavnieki (Natālija Felkere un Anita Grahoļska), bet trešajā valmierieši (Vladimirs Kirre un Gunta Tetere).**

Starp citu, jelgavniecēm vienīgajām rokās bija cimdi, gatavojot sviestmaizes, un komplektā ar jaukajiem priekšautiņiem viņas ļoti labi izskatījās.



GAILIS AR TĪGERI LABI SATIEK

ZIGMĀRS UNGURS NO DEPKOVSKU PERSONISKĀ ARHĪVA



Augusta vidū Mazajā ģildē norisinājās Rīgas Domes jau par tradīciju kļuvašais zelta kāzu jubilejas pasākums rīdnieku pāriem, kuri kopā nodzīvojuši piecdesmit gadus – veselu pusgadsimtu. No mūsu biedriem šogad šajā pasākumā piedalījās Jūlija un Vasīlijs Depkovski.

Apsveicēju vidū bija Jautrīte Groma, Valērija Jerčaka, Spodra Beinarte, Inta Veidemane un Valdis Krauklis. Protams, savus vecākus godināt bija ieradušies arī zelta pāra dēls Romāns un mazdēls Andrejs.

IEPAZINUŠIES SKRIENOT

Sākums mūsu zelta pāra ilgajai kopdzīvei meklējams vairāk nekā pirms pusgadsimta Latvijas Nedzirdīgo biedrības organizētajā krosā Šmerlī. Tieši tur Vasīlijam iepatikās Jūlija. Viņi sāka satikties, draudzējās trīs gadus, draudzība pārtapa dziļākās jūtās un 1963. gadā viņi apprecējās.

VIŅA NĀKUSI NO LATGALES

Jūlija ir dzimusi lauku mājās Viļānu pagastā Kalvu sādžā. Dzirdi zaudēja trīs gadu vecumā pēc meningīta pārslimošanas. Kad pienāca skolas vecums, meitenes mātesmāsa uzzināja, ka Rīgā ir Nedzirdīgo skola, kas atrodas Marijas ielā 42, un tur arī pieteica mazo Jūliju.

Būdamā lauku bērns, viņa sākumā skolā bija bailīga un atturīga, taču pārējie bērni viņu mierināja un iedrošināja. Tur viņa pabeidza desmit klases (1952) un jau nākamajā gadā sāka strādāt par audēju toreizējā artelī „Tekstilnieks”. Jūlija reizē arī pabeidza Rīgas 23. Strādnieku jaunatnes vidusskolas septiņgadīgās skolas kursu. Šie gadi bija grūti, vajadzēja apvienot smagu darbu ar mācībām.

Tomēr visu šo laiku Jūlija apmeklēja arī Rīgas Nedzirdīgo biedrības pasākumus. To-

reiz, no 1953. līdz 1964. gadam, biedrība bija Jāņa sētā 5, trešajā stāvā (*tur tagad atrodas Informācijas centrs – aut.*). Tur notika dažādi kultūras pasākumi, ekskursijas, tika organizēti teātra izrāžu apmeklējumi.

AKTĪVI PIEDALĪJĀS PAŠDARBĪBĀ

Jūlija vairākus gadus bija dalībniece deju kolektīvā, ko toreiz vadīja Jānis Kromulis. Viņa tēloja dažādas lomas arī uzvedumos drāmas kolektīvā, ko vadīja Elvīra Elksne. Izrādē „Pūt, vējiņi” Jūlija tēloja Baisu. Ar šo izrādi un arī ar deļām viņa kopā ar pārējiem pašdarbniekiem devās viesizrāžu izbraukumos uz daudzām toreizējās Padomju Savienības vietām: bija Līvovā, Gorkijā, Tbilisī, Jaltā, Sverdlovskā un citur.

Visvairāk Jūlijai palikusi atmiņā „Pūt, vējiņi” jubilejas izrāde Jaunatnes teātrī Rīgā 1964. gadā. Viņai no šīs izrādes saglabājušās daudzas fotogrāfijas. Jūlija apgalvo, ka šo izrādi arī filmēja pašu nedzirdīgo vajadzībām, taču – kur gan palicis šis materiāls?

PAR GARLAICĪBU VIŅI ARĪ TAGAD NESŪDZAS

Jūlija ir pensionēta mājsaimniece no 1984. gada, bet garlaicīgi viņai nav, jo viņas intereses ir daudzpusīgas. Viņai patīk lasīt, aizrauj politika, interesējas par dažādām ēdienu receptēm, par veselību un vingrošanu, kā arī darina rokdarbus.

BET VIŅŠ IR NO KAIMIŅZEMES POLIJAS

Vasīlijam līdz astoņdesmitgadei gan vēl jāpagaida, jo viņš ir piecus gadus jaunāks par Jūliju. Dzimis Polijas pilsētā Krakovā, bet otrā pasaules kara jūkās viņa ģimene evakuējās uz Lietuvu, pēc tam 1947. gadā pārcēlās uz Rīgu, kur Vasīlijs sāka mācību gaitas Rīgas Nedzirdīgo skolā.

Viņš atceras, ka vasaras brīvdienas pavadīja pionieru nometnē Valmierā. Pēc skolas iestājās darbā Nedzirdīgo biedrības Mācību ražošanas uzņēmumā, kur apguva apavu virsu gatavotāja amatu. Tur pagājis viss viņa darba mūžs. Jaunībā Vasīlijs aktīvi sportoja, visvairāk spēlēja futbolu.

Pensijā Vasīlijs aizgāja 1997. gadā un no tā laika sācis piedalīties daudzās ekskursijās pa Latviju. Viņam ļoti patīk beidzot iepazīt tā pamatīgāk zemi, kurā aizvadīta visa dzīve. Viņš ir arī aktīvs sporta līdzjutējs. Kad televīzijā rāda hokeja un futbola spēles, uztraucas un fano par mūsējiem.

ILGAS LAULĪBAS RECEPTE

Tātad darbi un arī darbošanās brīvajā laikā šim pārim, kā redzams, atšķirās, tāpēc neviļus rodas jautājums: kā veselu pusgadsimtu viņi nodzīvojuši kopā, nonākot līdz savām zelta kāzām?

Garu skaidrojumu neviens no viņiem nesniedz, Jūlija vien atjoko – viņa esot dzimusi Gaiļā gadā, Vasīlijs – Tīģera gadā, un acimredzot šiem abiem ir labi kopā, jo nekādu īpašu saderīgas kopdzīves noslēpumu viņiem nav. Vienkārši jādzīvo un jāļauj dzīvot otram.



DAUDZ LAIMES!

Šī gada apaļo jubileju pasākuma „Zelta briedumā” ietvaros Jūlija tuvāko cilvēku lokā *Rītausmā* atzīmēja arī savus apaļos astoņdesmit gadus. Paldies par sarunu dzīvesbiedriem Depkovskiem saka un visu labāko novēl arī „Kopsolī”.

Un, lūk, šīs intervijas noslēgumā „skats no malas”: mūsu ļaudis labi iepazīna cilvēka – **Jautrītes Gromas komentārs:**

Depkovsku pāri pazīstu jau sen, sen. Pirmo iepazīnu Vasīliju, sākot savas darba gaitas MRU. Viņš vienmēr jokoja, smējās. Jūliju vairāk iepazīnu jau „Rītausmas” laikā, jo abi Depkovski nāca uz sarīkojumiem.

Viņi centīgi apmeklēja visādus pasākumus. Jūlijai ir raksturīgs mīlums, labestība un stāvēšana pāri sīkām nepatīkšanām vai strīdiņiem. Viņa ir mierīga, pacietīga, tomēr stingra savās prasībās, un tas uz cilvēkiem iedarbojas nomierinoši.

Laikam tieši tāpēc viņi laulības dzīvei var svinēt 50 gadu jubileju. Labus vārdus par Jūliju un Vasīliju teic arī ilggadīgā kaimiņiene Inta Veidemane. Kā dzirdēju no Jūlijas un Vasīlija radiem un draugiem – visiem ļoti patīk ciemoties Depkovsku mājās, jo tiek uzņemti ar lielu mīlumu un sirsnīgumu, netiekot prom bez pacienāšanas un pat ciemakuļa līdzdošanas.

Vasīlijs savā laikā piedalījās daudzās ekskursijās, bet Jūlijai patīk rokdarbi, viņa apādījusi visu savu ģimeni, radus un draugus, visiem ir viņas adītie cimdi un zeķes. Man vienmēr ir prieks viņus abus satikt, tie ir gaiši cilvēki.

Vēl vēlos pieminēt šādu jauku epizodi – Depkovski man februārī uzdāvināja sarkanziemaiņu Alpu vijolīti, ko aiznesu mājās un priedājos par bagātīgo ziedēšanu. Pēc noziedēšanas podu noliku zemākā plauktā, žēl bija izmest. Un ... oktobra sākumā vijolīte uzziedēja atkal, atgādinot par dāvinātājiem. Vai nav jauki?! ▲

„ZELTA BRIEDUMĀ” – ZELTA NOSKAŅĀS

ZIGMĀRS UNGURS VALDIS KRAUKLIS



Šogad Rītausmas pasākums „Zelta briedumā” bija vēl kuplāk apmeklēts un iespaidīgāks nekā iepriekšējos gados.

Stāsta Rīgas biedrības priekšsēdētāja un pasākuma organizatore **Māra Lasmane**: „Rīgas biedrībā katru gadu organizējam apaļo gadu jubilāru svinīgo apsveikšanu. Pagājušajā gadā bija sešpadsmit, bet šogad jau vairāk – deviņpadsmit jubilāru un vēl viens zelta pāris Depkovski, kuri svin laulības piecdesmitgadi. Pavisam kopā šodien šeit ieradusies simt astoņdesmit pasākuma dalībnieki.”

Pasākums tiešām bija izdevies, un jubilārus un apsveicējus ar labu koncertu priecināja gan mūsu pašu pašdarbnieki ar pilnīgi jauniem priekšnesumiem, gan arī dzirdīgo meiteņu deju grupa.

Sveicot jubilārus, M. Lasmane uzsvēra, ka rudens tradicionāli ir ražas vākšanas laiks, bet šodien jubilāriem ir lieli svētki un jāļauj viņiem atpūsties. M. Lasmane vērsa uzmanību uz to, ka ne vienmēr jaunība ir laimīgākais dzīves posms. Jo laimīgs ir tas, kurš domā interesantas domas. Ar gadiem cilvēki uzkrāj pieredzi, kļūst gudrāki un tiešām domā interesantāk, tātad kļūst laimīgāki.

Par zelta pāri Depkovskiem M. Lasmane teica: „No šī zelta pāra noteikti var mācī-

ties prasmi dzīvot laimīgā saticībā.”

Paši jubilāri izskatījās apmulsuši no pasākuma svinīguma, no lielās publikas un no tā, ka viss šovakar notiek viņu dēļ un veltīts viņiem. Kuri tad šogad bija jubilāri? Viscienjamākā vecuma – **Raisa Suhareva** svinēja savus astoņdesmit piecus gadus. Apaļos astoņdesmit svinēja **Olga Anufrijeva, Gaida Martunele, Anna Abakoka** un **Jūlija Depkovska**. Septiņdesmit piecus gadus svinēja **Rasma Kurēna, Vasīlijs Depkovskis, Inta Veidmane**. Septiņdesmit gadus atzīmēja **Zinaīda Pantja, Amanda Bauze, Romualda Ķeire** un **Andris Alnis**. Sešdesmit gadus svinēja **Laima Zariņa** un **Olga Aramina**. Piecdesmitpiecgadnieki bija trīs: **Līga Abakoka, Kira Skačkova, Kornēlija Holmberga**. Visjaunākie – piecdesmitgadnieki **Juris Veidemanis** un **Staņislavs Čakuls**.



Juris Veidemanis: „Esmu ļoti priecīgs šodien, tik laba noskaņa šajās svinībās! Arī saulīte spīd, laiks jauks, un vēlāk arī balle būs. Kā jūtos savos piecdesmit gados? Atbilstoši vecumam, ne vairs tik jauns. Vienkārši jūtos vecāks. Es uzskatu, ka nedzirdīgajiem

vecumā ir grūtāk nekā vādzirdīgajiem. Jo vādzirdīgajiem, par laimi, tomēr ir lielākas iespējas un vairāk prieku, piemēram, viņi var klausīties mūziku, un tas viņus iedvesmo. Vādzirdīgajiem arī daudz vieglāk komunicēt, viņi var runāt. Bet es nešķiroju mūsējos vādzirdīgajos un nedzirdīgajos, viņi visi ir mūsu biedri, un mēs kopā darbamies un arī svētkus svinam.”



Pēc koncerta savas izjūtas izteica jubilāre **Līga Abakoka**: „Esmu šādā pasākumā piedalījies jau agrāk, kad manam tēvam un vīram bija jubileja. Patīkami, ka šoreiz daudz cilvēku. Ja ir maz, tad nav tik interesanti. Pasākums risinās patīkamā gaisotnē, un organizācija ir uz super. Jubilejā mani apsveikt ieradusies ģimenes locekļi, draugi un arī citi, no ārpusē. No abām manām meitām viena ir šeit – **Albīna Luīze**.”



Sarunu turpina **Līgas meita Albīna**: „Esmu šeit, lai sveiktu mammu jubilejā. Daudzi mani jau pazīst, esmu zīmju valodas tulkis LNS Rehabilitācijas centrā. Esmu ļoti pārsteigta, ka šogad sanācis tik daudz cilvēku. Piedalījies Zelta briedumā arī pagājušajā gadā. Šogad uzstāšanās ļoti atraktīvas, guvu patīkamas emocijas no visa notiekošā. Par mammu varu teikt, ka viņa ir ļoti aktīvs cilvēks, kas darbojas un nepievērš uzmanību gadiem. Viņa mīl savu ģimeni, nodarbojas ar dārzkopību, stāda puķes, audzē garšaugus, dārzeņus, kurus pati gatavo ziemai. Mamma piedalās arī projekta „Klusuma pasaule” aktivitātēs, nodarbībās iemācījās izveidot skaistas lietišķas, kuras var apskatīt tepat Rītausmā rokdarbu izstādē.”

Jāpiebilst, ka savus astoņdesmit gadus šajā pasākumā atzīmēja arī Albīnas vecmāmiņa **Anna Abakoka**. Vesela dinastija vienuviet, kā tas redzams fotogrāfijā.

Pasākumā piedalījās ne tikai Rīgas biedrības biedri, bet arī no citām biedrībām, piemēram, Valmieras, Kuldīgas.

Šajā pašā dienā līdzīgs pasākums ar tādu pašu nosaukumu notika arī Liepājas biedrībā. Par to lasiet atsevišķā rakstā. ▲



«PIE DAUDZ KĀ DZĪVĒ JĀPIEROD ...»

NO AIJAS MEJERES PERSONISKĀ ARHĪVA



Viens no izplatītākajiem amatiem nedzirdīgo strādājošo sieviešu vidū it īpaši pēdējos gados ir apkopējas amats. Tajā strādā dažāda vecuma un dažādu izglītību ieguvušas sievietes – lielākā daļa tāpēc, ka nevar atrast citu darbu, kas atbilstu viņu interesēm un arī kādreiz iegūtai profesijai. Šoreiz par savām darba gaitām stāsta Aija Meijere (57), kas strādā Rīgā, galerijā „Centrs” – starp citu, viņa tur nav viegnīgā nedzirdīgā apkopēja.

KĀDREIZ JAUNĪBĀ...

Par šāda amata izvēli Aija pat nedomāja. Viņa izauga zemnieku ģimenē un, tā kā lauku darbi bija ļoti pazīstami jau no bērnības, viņa vēlējās mācīties Lauksaimniecības akadēmijā Jelgavā. Kādu brīdi par to pasapņoja, tad saprata – būs par grūtu, jo tulku toreiz nevienam nedeva.

Aija izvēlējās apgūt citu amatu – iestājās 16. profesionāli tehniskajā skolā, pasniedzējas Veronikas Cvetkovas šūšanas grupā. Viņa vēl tagad saka paldies skolotājai Cvetkovejai par ierādīto amata prasmī. Pēc tam sāka strādāt par piegriezēju un gludinātāju lielajā šūšanas firmā „Latvija”, pēc 5 gadiem firmu nomainīja uz „Rīgas apģērbi”. Viegli nebija, visur darbs maiņās, bet pie tā pierada, turklāt apkārt bija citas nedzirdīgās šuvējas.

Pēc vairākiem gadiem apprecoties, Aija pārcēlās dzīvot uz Skrīveriem un tur nonāca „saldākā maizē” – Skrīveru pārtikas kombināta konfekšu cehā tina papīrīšos „Gotiņas”. Ātri vajadzēja strādāt, simtiem un tūksto-

šiem šo salduma gabaliņu aizgāja pasaulē caur Aijas rokām. Ēst tās varēja, cik uziet, un pat tagad vairs negribas...

BET DZĪVE APMET LOKU

Un Aija atkal atgriežas Rīgā. Situācija darba tirgū mainījusies, darbu izdodas atrast tikai „Latvijas finierī” – viņa strādāja par plākšņu šķīrotāju divās maiņās. Smagi! Bet pie visa dzīvē var pierast. Pēc pāris gadiem ražošana kā visur sašaurinājās, štatus samazināja, un Aija darbu zaudēja.

Ko darīt? Ir brīži, kad vienīgā izeja – meklēt palīdzību pie savējiem. Varēju kādu laiku pastrādāt pie savas māsiņas viesu mājā „Lielzemeses”, Bauskas rajona Vecumniekos: „*Gatavoju ēst, tīrīju telpas, klāju galdu, vasarā kopu dārzu utt. Man tur patika – tīrs lauku gaišs, iespēja nopērties pirtī, turklāt ar visiem rituāliem un veselīgām izdarībām. Ziemā diži ielēkt gan nespēju, toties spaini ar ledainu ūdeni kāds man vienmēr uzgāza! Liels paldies māsiņai Aelītai par man doto iespēju pabūt šai vietā.*”

Mums, nedzirdīgajiem, jau nav lielas izvēles darbā, tāpēc jādara labi tas darbs, ko izdodas dabūt

TĀLĀK PALĪDZĒJA NVA

Tomēr vajadzēja meklēt pašai savu pastāvīgu darbu, tāpēc devos uz savu NVA. Tur man piedāvāja darbu „simtlatnieku” programmā, konkrēti – Ķekavas pansionātā. It kā jau būti labi, bet nomāca drūmā bezcerība, kas tur cilvēkos valdīja. Negribējās ilgāk palikt, un atkal devos uz NVA.

Dabūju apkopējas darbu AS „Latvenergo”: „*Man tur patika – telpas labi uzturētas, siltas, gaišas, cilvēki laipni. Bet! – netiku galā ar signalizācijas ieslēgšanu un atslēgšanu: vairākas reizes kļūdījos, ieradās apsardze, nepatīkami. taisni vai apraudājos, bet bija jāiet prom.*”

Pēc tam NVA mani nosūtīja uz subsidēto darbavietu galerijā „Centrs”. Kad pēc gada darbs šai vieta beidzās, man tomēr piedāvāja pastāvīgu darbu turpat, jo vadītāja bija mani paslavējusi un atzinīgi novērtējusi manu darba prasmī. Tā nu esmu tur jau divarpus gadus.”

KO NOZĪMĒ – BŪT APKOPĒJAI

Pirmām kārtām – ir agri jāceļas, jo darbs sākas no sešiem rītā un jāstrādā intensīvi sešas stundas. Veikals nesen kapitāli izremontēts, telpas gaišas, siltas un mājīgas. Patīkami tādas uzkopt, lai gan jāsaka, ka daudzi cilvēki galīgi neprot uzvesties sabiedriskajās vietās – met papīrus zemē, kur pagādās; puķupodus „piestumj” ar visādiem atkritumiem, aiz radiatoriem lipina košļājamo gumiju, bāž spraugās čipšus un konfekšu iesaiņojumus un ko tik vēl ne!

Tas viss apkopējai jāredz un jānovērš savā uzkopjamā teritorijā. Kontrolē paveik-

to darbu ļoti stingri. Sākumā pie visa vajadzēja pierast – apgūt dažādus rīkus, tīrīšanas šķidrumus un paņēmienus, kā labāk, tīrāk uzkopt telpas tā, lai grīdas un kāpnes spīd. Vajadzēja arī pierast nest ūdens spaiņus no 1. uz 7. stāvu utt. Bet, ja darbs patīk un vēlas to darīt, tad tas arī izdodas.

DIENAS VIDŪ JAU BRĪVA!

Jā, tāda priekšrocība ir, diena jau no divpadsmitiem Aijai brīva. Bieži viņa iegriežas Informācijas centrā Jāņa sētā. Tur uzzina visus nepieciešamos jaunumus, saņem palīdzību, lai iepirktos internetā, var izlasīt avīzes utt. Ļoti patīk „Latvijas Avīze”.

„*Esmu ļoti pateicīga projekta „Klusuma pasaule” vadībai par iespēju piedalīties sociālās rehabilitācijas grupas nodarbībās Jūrmalā un radošās pašizteiksmes grupā „Rītausma”, kā arī par bezmaksas „Kopsolī” – bez tā nespēju savu dzīvi iedomāties!*”

Paldies labajiem cilvēkiem – Arnoldam Pavlinam, Mārai Lasmanei, Ivaram Kalniņam, Guntai Birnītei, Brigītai Aldersonei,

kas vienmēr ir laipni un atsaucīgi, kad vēros pie viņiem.”

VAĻASPRIEKI

Vasarā Aija uz balkona audzē puķes un tomātus. Gatavo ziemai konservus želejā. Cep tortes un biskvīta rulletes ar visāda veida pildījumu pēc savas tantes atstātajām receptēm.

Kas garšojis, saka – esot labas!



„*Labprāt vēroju dažādas TV pārraides un priecājos, ka arvien vairāk titru ir LTV kanālos. paldies Inesei Immurei, kas par to neatlaidīgi rūpējas. TV pārraides un „Kopsolī” man palīdz sekot jaunumiem, gan pasaulē, gan LNS, jo uz kultūras namu tieku retāk, bet ar datoru neesmu draugos.*”

Mums, nedzirdīgajiem, jau nav lielas izvēles darbā, tāpēc jādara labi tas darbs, ko izdodas dabūt. Un man tāds šobrīd ir apkopējas darbs galerijā „Centrs”. Pie tā turēšos, cik vien veselība atļaus.” ▲

Sagatavoja: LNS Informācijas centrs

LNS MĀJASLAPAS PĀRSKATS

NEDZIRDĪGO ZIŅAS

Pensionāru diena

1. oktobrī Ventspils klubā atzīmēja starptautisko Veco ļaužu dienu. J., 7.10.2013

Dailes teātra Kamerzālē izrādē „Sabojātie”

Izrādē vienu no galvenajām lomām spēlē mūsu Jolanta Znotiņa 20. novembrī un 10. decembrī pl. 19. J., 7.10.2013

Pa jaunajām laipām Ķemeru tūrēli

Rīgas biedrība 6. oktobrī organizēja pārgājienu pa Ķemeru tūrēļa purva taku un iepazīstināja pārgājiena dalībniekus ar Ķemeru pilsētas apkārtni. J., 10.10.2013

„Iespējamā misija” pirmoreiz notiek arī Rīgas skolā

Lielas farmācijas kompānijas (Glaxos Smith Cline) valdes priekšsēdētājs Dins Smits ar zīmju valodas tulka palīdzību novadīja bioloģijas stundu 8. – 9. klases audzēkņiem. J., 11.10.2013

Vai LNS piedāvās datorkursus?

Skaidrojums, kādas iespējas būs pēc projekta „Klusuma pasaule” beigām LNS apgūt prasmi rīkoties ar datortehnoloģijām. J., 16.10.2013

Ventspils biedrība saka paldies brīvprātīgajiem palīgiem

Biedrībā viesojās pilsētas Sociālā dienesta pārstāvji, lai uz vietas paskatītos, kā dzīvo nedzirdīgie ļaudis. J., 21.10.2013

Nedzirdīgie un dzirdīgie – tā ir viena pasaule!

Jūrmalas vēstures un mākslas biedrība sadarbībā ar Jūrmalas pilsētas domi un Jūrmalas pilsētas muzeju veicina nedzirdīgo jūrmalnieku iekļaušanos vietējā sabiedrībā. J., 24.10.2013

Novusā noskaidroti spēcīgākie

Ķekavas novadā 19. oktobrī risinājās Latvijas Nedzirdīgo federācijas balvas izcīņa novusā. Skat. VZ., 25.10.2013

PROJEKTOS

„KLUSUMA PASAULE”**Alūksnes biedriem pirmais brauciens**

Klienti no Alūksnes grupas devās savā pirmajā pieredzes apmaiņā uz Liepājas biedrību. Skat.VZ., 18.10.2013

Četri semināri pēc kārtas

Oktobrī biedrībā Daugavpilī, Rēzeknē, Valmierā un Alūksnes grupā notikuši motivācijas semināri „Mēs visu spējam, mēs visu varam – tu arī”. Skat.VZ., 18.10.2013

Liepājas biedrības aktivitātes

Noticis jauks pārgājiens „Pretī zelta rudenim” gar jūras malu. J., 23.10.2013

Daugavpilī iepazīst citu tautu paražas

Projekta ietvaros risinājās „Nacionālais vakars”, vēlīts krievu valodai un kultūrai. Skat.VZ., 25.10.2013

Kas ir Kāpostu Māra?

To Rēzeknes biedri uzzināja latvisko tradīciju pasākumā „Kāpostu Māra”. Skat.VZ., 25.10.2013

„NEPALIKT VIENIEM KLUSUMĀ”**Atceroties jaunības ballītes...(attēlā)**

Dienas centra apmeklētāji ieradās Informācijas centra telpās Jāņa sētā 5, lai pārstaigātu atmiņās savas jaunības gaitas, kas bieži veda uz šo vietu. J., 28.10.2013



LATVIJAS ZIŅAS

Rudenī un ziemā iebraukšana Jūrmalā – bez maksas

Jūrmalas pilsētas dome mainījusi iebraukšanas noteikumus. Lasiet J., 1.10.2013

Televizors mācīs svešvalodas. Piespiedu kārtā

LTV divu gadu laikā pāries no ārzemju filmu un raidījumu aizkadra ierunāšanas uz titrēšanu latviešu valodā. J., 3.10.2013

No 1. oktobra ar Rīgas e-taloniem var braukt arī vilcienos

Informācija par to, uz ko attiecas jaunā kārtība un noteikumi. Skat.VZ., 4.10.2013

LM: Sociālā palīdzība apkures samaksai jāmeklē pašvaldībās

Labklājības ministrija aicina cilvēkus, kuriem nepieciešama finansiāla palīdzība, vērsties savas pašvaldības sociālajā dienestā. J., 10.10.2013

Augsta ķermeņa temperatūra var pasargāt no saslimšanas ar vēzi – to apliecina jaunākie pētījumi. Skat.VZ., 11.10.2013**TV3 un LNT būs maksas kanāli**

No 2014. gada 1. janvāra komerctelevizijas kanāli TV3 un LNT būs pieejami tikai par maksu. Skat. VZ., 18.10.2013

Vai rīdzinieka karti obligāti vajag?

Mūsu biedriem rīdziniekiem, kuriem ir e – talons, nav jāiet kārtot rīdzinieka karti. Skat. VZ., 18.10.2013

Uzmanību, krāpnieki!

Jau vairāk nekā pusgadu portālā draugiem.lv darbojas krāpnieku grupa. Izkrāptās naudas summas ir no 5 līdz 100 latiem. Skat. VZ., 25.10.2013

PASAULĒ

Kā Pasaules Nedzirdīgo nedēļu atzīmēja Eiropā (video)

Eiropas Nedzirdīgo asociācija (EUD) piedāvā noskatīties videofragmentus par to! J., 1.10.2013

Gvatemala: zēns raud, pirmoreiz izdzirdot mātes balsi (video)

Zēns piedzima nedzirdīgs. Operācija, ievietojot implantu, bija veiksmīga. J., 8.10.2013

ASV: Populārā zīmju valodas tulce vēlas paplašināt nedzirdīgo iespējas

Zīmju valodas tulce Lidija Kelisa vada ekskursijas nedzirdīgajiem zīmju valodā. J., 9.10.2013

Pasaulē labāko tenisistu Nadalū iedvesmo nedzirdīgs spēlētājs

Tas ir 15-gadīgais dienvidkorejiešu junioru spēlētājs Lī Daks Hī. Skat.VZ., 11.10.2013

Sibīrijas zinātnieki atklājuši nedzirdības gēnu

Ģenētisku mutāciju dēļ Tuvā biežāk dzimst nedzirdīgi bērni. J., 15.10.2013

Austriešu zīmju valoda iekļauta Pasaules nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā

Austrijas un Īrijas nedzirdīgo organizācijai ir izdevies panākt zīmju valodas statusa atzīšanu un nostiprināšanu valsts līmenī. J., 16.10.2013

ASV: Domā, kā palīdzēt nedzirdīgajiem dabas stihiju laikā

Nedzirdīgos cilvēkus par tuvojošos dabas stihiju brīdinās vibrējošs spilvens. J., 18.10.2013

Nedzirdīgais cīnās, lai kļūtu par stjuartu

Nedzirdīgais (51) Šuki Asulīns vēlas kļūt par pirmo nedzirdīgo lidmašīnas stjuartu Izraēlā. Skat. VZ., 18.10.2013

Japānā sāk atzīt zīmju valodu

Totori pilsētas pašvaldība oficiāli atzinusi zīmju valodu un nodrošinās nedzirdīgajiem saziņas iespēju zīmju valodā. J., 21.10.2013

Radīts jaunākās paaudzes kohleārais implants

Tas pilnībā pielāgojas jebkurai skaņas videi un nodrošina vislabāko dzirdamību. J., 22.10.2013

Sagatavoja: Pēteris Vilisters
Foto: Juris Grundulis

LNS BIEDRĪBU PASĀKUMI

2013. GADA NOVEMBRĪ UN DECEMBRĪ

RĪGĀ

- 13., 20., 27. 11 pl. 14 IK „Nesteidzīgai atpūtai – pensionāriem”
4., 11., 18. 12 pl. 14 „Nesteidzīgai atpūtai – pensionāriem”
13., 20., 27. 11 pl. 16 Aktuālie notikumi Latvijā un pasaulē
4., 11., 18. 12 pl. 16 Aktuālie notikumi Latvijā un pasaulē

TUKUMĀ

- 14., 21., 28. 11 Pārrunas

JELGAVĀ

- 19., 26. 11 Pārrunas

LĪVĀNOS

- 11.11 pl. 10 Informācijas diena

PĻAVIŅĀS

16. 11 pl. 12 Latvijas svētku diena
21.12 pl. 12 Ziemassvētku gaidīšanas svētki

D/C ĀBEĻZIEDĀ

- 7., 21. 11 pl. 13 Rokdarbi, dejošana
14., 28. 11 pl. 15 Vingrošana, dejošana

SMILTENĒ

- 12., 21., 25. 11 pl. 13 Informācija
2. 12 pl. 12 Lekcija “Adventes laiks”
5., 12., 19. 12 pl. 12 Informācija
30. 12 pl. 12 „2014 – starptautiskais astronomijas gads”

JAUNPIEBALGĀ

30. 11 pl. 12 Tematiskais pasākums

ALŪKSNE

24. 12 pl. 12 Ziemassvētku balle

KULDĪGĀ

- 14., 21. 11 pl. 12 IK „Novusa draugi”
16. 11 LR proklamēšanas diena
27. 11 pl. 12 Latvijas un pasaules notikumi
4. 12 pl. 12 Bārbalas diena

- 5., 19. 12 pl. 12 IK „Novusa draugi”

14. 12 pl. 12 Brieduma diena
21. 12 pl. 12 Ziemassvētki bērniem (līdz 7 gadiem)

31. 12 Jaunā gada sagaidīšana (svētku tēpi, groziņš)

VENTSPILĪ

11. 11 pl. 12 Lāčplēša diena
14., 23. 11 pl. 12 Psiholoģijas diena
18. 11 pl. 14 LR proklamēšanas diena
28. 11 pl. 12 Informācija par nedzirdīgo dienu
30. 11 pl. 11 IK „Šautriņš”

RĒZEKNĒ

11. 11 pl. 11 Lāčplēša diena
14. 11 pl. 11 IK „Saimniecīte”
18. 11 pl. 11 „Daudz laimes, Latvija”
10. 12 pl. 12 Aktualitātes sociālajos jautājumos
12. 12 pl. 12 IK „Saimniecīte”
17. 12 pl. 12 Jaunumi nedzirdīgo sabiedrībā
21. 12 pl. 12 Pasākums „Zvaniņš skan”

LIEPĀJĀ

- 14., 15., 21., 22., 28., 29. 11 pl. 12 Interesu klubs
12. 11 pl. 15 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi
3., 17. 12 pl. 12 Pārrunas
3., 17. 12 pl. 14 Laikrakstu un žurnālu apskats
5., 13., 19., 20., 27., 28., 12 pl. 18 Interesu klubs
6. 12 pl. 18.30 Interesu klubs
12. 12 pl. 14 Pārrunas par nedzirdīgo dzīvi
12. 12 pl. 18 Mākslinieciskā pašdarbība
28. 12 pl. 14 Interesu klubs
28. 12 pl. 16 Atpūtas pasākums

MĪĻI SVEICAM!

95

24. 11 GRIETA KOKINA, Ventspils
27. 12 VASILĪJS ŠETKINS, Valmieras

91

19. 11 ANNA ZENOVA, Daugavpils

90

10. 12 JĀNIS REZEVSĶIS, Rīgas
18. 12 ANTOŅINA BAURE, Smiltenes

80

23. 11 VELTA RENCE, Rīgas

70

23. 11 IRAĪDA IVANOVA, Rīgas
29. 11 ANDREJS CĪRULIS, Smiltenes
2. 12 ANTOŅINA PEISENIECE, Pļaviņu

14. 12 JURĪJS SOSTAVKINS, Rīgas
16. 12 SILVIJA GRUNDULE, Rīgas

65

16. 12 VERONIKA LAVRENOVA, Rīgas

60

17. 11 IRĒNA RUTKOVSKA, Daugavpils
19. 11 ARMANDA ZĪBARTE, Rīgas
17. 12 HELĒNA BERGMANE, Rīgas
27. 12 ANDRIS ŠILINSKIS, Smiltenes

55

11. 11 EDĪTE MISJUNIENE, Daugavpils
11. 11 RITA SALINIECE, Rīgas
14. 11 ĒRIKS VĀCIS, Liepājas
19. 11 TATJANA ALEKSEJEVA, Daugavpils
20. 11 VIRGĪNIJA BISTROVA, Rīgas
5. 12 LOLITA JEVTEJEVA, Rīgas

50

4. 11 ILZE LUBŪZE, Rīgas
24. 12 ALEKSANDRS LINIŅŠ, Rīgas

LNS BIEDRU IEVĒRĪBAI: SĀKUSIES „KOPSOLĪ” PASŪTĪŠANA 2014. GADAM

NĀKAMĀJĀ GADĀ MŪSU LAIKRAKSTAM „KOPSOLĪ” JUBILEJA – APRITĒS 60 GADI.

Tas būs pārmaiņu gads, jo beidzas lielais LNS projekts „Klusuma pasaule”, kura ietvaros iznāca arī mūsu laikraksts, nodrošinot tā saņemšanu par brīvu 500 klientiem. Turpmāk bez maksas „Kopsolī” saņems tikai LNS Goda biedri. **Zināšanai** – internetā avīze nebūs lasāma!

Laikraksta redakcija sirsnīgi pateicas visiem, visiem lasītājiem un izsaka cerību, ka ikviens LNS biedrs būs avīzes lasītājs arī nākamgad.

Jau sākusies preses pasūtīšana 2014. gadam visās pasta nodaļās, redakcijā, biedrībās:

- pasūtīt Latvijas Pastā (indekss 1012) un saņemot mājās – 9 Ls (12. 81 eiro);
- pasūtīt redakcijā, biedrībās, Rītausmā un saņemot uz vietas – 6 Ls šogad; pēc tam 7 Ls (10 eiro).

Īpašs paldies pirmajiem 30 pasūtītājiem Latvijas Pastā 10 pasūtītājiem uz vietas!

Uz tikšanos mūsu „KS” lappusēs 2014. gadā!

IEPAZĪŠANĀS

Vīrietis (73) vēlas iepazīties ar sievieti, kas ir bārene, bez bērniem (līdz 45 gadu vecumam). Ir dzīvoklis ar ērtībām sociālā mājā. Sūtiet sms 26758497

PATEICĪBA!

Sirsnīgi pateicamies pasākuma „Zelta briedumā” rīkotājiem un visiem, visiem sveicējiem par apsveikumiem, dāvanām un laba vēlējumiem!

Jūlija un Vasīlijs Depkovski, Inta un Juris Veidemaņi, Andris Alnis

Galvenā redaktore: ILZE KOPMANE
Datormakets: JURIS GRUNDULIS
Iespiests: SIA „GUTENBERGS DRUKA”

Nerunā gari, bet dari.
Latviešu sakāmvārds



Nākamais numurs
20. decembrī

Ieguldījums tavā nākotnē

Laikraksts “Kopsolī” tiek izdots LNS projekta “Klusuma pasaule” aktivitātes 2.12 ietvaros ar Eiropas Sociālā fonda (85%) un Latvijas valsts (15%) līdzfinansējumu.
Atbildīgā par materiālu saturu: laikraksta “Kopsolī” galvenā redaktore Ilze Kopmane

VAI DUBULTPILSONĪBA IETEKMĒS PABALSTA UN PENSIJAS SAŅEMŠANU



Jaunie grozījumi Pilsonības likumā no 1. oktobra atļauj dubultpilsonību – Latvijas pilsonību varēs iegūt cilvēki, kuriem pašlaik ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalsts pilsonība; citas NATO dalībvalsts pilsonība; Austrālijas, Brazīlijas vai Jaunzēlandes pilsonība.

Savukārt Latvijas pilsoņu bērniem dubultā pilsonība ir iespējama ar jebkuru valsti.

Tāpēc daži Kopsoli lasītāji vēlējas noskaidrot, ja gadījumā kāds izvēlas dubultpilsonību, kā tas ietekmēs piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta invalīdiem kopš bērnības saņemšanu, ko piešķir Latvijas valsts? Vai cilvēkiem ar dubultpilsonību var būt kādi ierobežojumi saņemt invaliditātes pensiju vai vecuma pensiju?

Uz jautājumiem atbild VSAA Kontakta centra klientu apkalpošanas operatore SANDRA LĀKUTE.

Tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem ir Latvijas pilsoņiem, nepilsoņiem, ārvalstniekiem un bezvalstniekiem, kuriem piešķirts personas kods un kuri pastāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā (noteicošais - personai jābūt pastāvīgi dzīvojošai jeb deklarētai Latvijas teritorijā) To nosaka „Valsts sociālo pabalstu likuma” 4.panta 1.daļa.

Personai, kura saņem citas valsts pensiju, kas ir vienāda ar valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru vai to pārsniedz, šo pabalstu nepiešķir (Valsts sociālo pabalstu likuma 13.panta 3.daļa)

Ja persona saņem citas valsts pensiju, kas nesasniedz valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēru, šo pabalstu samazina par summu, kas atbilst citas valsts piešķirtās pensijas apmēram (likuma 13.p. 2.daļa). Piemēram, ja persona Latvijā saņem pabalstu 75 Ls apmērā, citā valstī tai piešķirta pensija 50 Ls apmērā, tad turpmāk Latvija pabalstu izmaksās 25 Ls apmērā.

Ja pabalsta saņēmējs izbrauc no Latvijas Republikas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī, valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta izmaksu izbeidz,

pirms izbraukšanas izmaksājot pabalstu par nākamajiem diviem mēnešiem (likuma 13.p. 4.daļa).

Tas nozīmē, ka pabalsta izmaksa tiek pārtraukta uz laiku, kamēr personas pastāvīgā dzīvesvieta ir reģistrēta ārvalstī. Ja pabalsta saņēmējs pēc kāda laika atgriežas uz dzīvi Latvijā, viņam tiek atjaunota pabalsta saņemšanas iespēja, izvērtējot, vai joprojām ir saglabājušās tiesības uz pabalsta piešķiršanu, piemēram, vai ir pagarināts invaliditātes grupas termiņš.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējam ir pienākums nekavējoties informēt VSAA nodaļu par apstākļiem, kas varētu būt par pamatu pabalsta izmaksas pārtraukšanai vai tā apmēra grozīšanai (likuma 19.p.).

Patlaban katrā ES dalībvalstij ir sava likumdošana, kas tiek piemērota gan attiecībā uz pensionēšanās vecumu, gan nepieciešamo apdrošināšanas stāžu, lai rastos tiesības uz pensiju vai pabalstiem, un ir izstrādāta speciāla ES likumdošana, kas koordinē visu ES dalībvalstu dažādās sociālās drošības sistēmas. Tās ir (EEK) Regulas Nr. 883/2004 un Nr. 987/2009 par sociālās drošības shēmu piemērošanu darba ņēmējiem, pašnodarbinātajiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri pārvietojas Kopienas teritorijā.

Tas nozīmē, ka no 2010.gada 1. maija Latvijā papildus likuma „Par valsts pensijām” normām piemēro šīs Regulas, kas paredz tiesības uz pensiju arī tām personām, kurām ir Latvijas apdrošināšanas stāžs, bet kuras dzīvo citās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Pensijas pieprasījums personai ir jāiesniedz savas dzīvesvietas iestādei ārzemēs, kas atbild par pensiju un pabalstu jautājumiem.

Tiesības uz valsts sociālās apdrošināšanas pensiju, arī invaliditātes gadījumā neatkarīgi no pilsonības, ir Latvijas teritorijā dzīvojošām personām, kas bijušas pakļautas valsts obligātajai pensiju apdrošināšanai, (likuma „Par valsts pensijām” 3. panta 1. daļa). Tiesības saņemt vecuma, apgādnieka zaudējuma, izdienas vai invaliditātes pensiju ir personām, ja viņu dzīvesvieta ir reģistrēta ES /EEZ dalībvalstīs un valstīs, ar kurām Latvijas Republika ir noslēgusi līgumu sociālās drošības jomā. Tās ir – Ukraina, Baltkrievija, Krievija, Kanāda, Austrālija.

Ja persona, kurai piešķirta LR pensija, vēlas izbraukt uz pastāvīgu dzīvi citā ES/EEZ dalībvalstī, tā var pieprasīt pensijas eksportu uz jauno dzīvesvietu. Pieprasījums iesniedzams jebkurā VSAA nodaļā, VSAA Starptautisko pakalpojumu nodaļā vai ārzemēs dzīvesvietas iestādē, kas atbild par pensiju jautājumiem, norādot bankas konta rekvizītus konkrētajā valstī.

Sagatavoja: Pēteris Vilisters
Foto: baltic-ireland.ie

JŪS JAUTĀJĀT

PAR € NAUDU



1 € = 0.702804 Ls

Jau pēc pusotra mēneša – no 1. janvāra visiem būs jāsak lietot eironauda. „Kopsoli” lasītājiem sakrājušies vairāki neskaidri jautājumi, tāpēc īsumā vēlreiz par šo pāreju no Latvijas latiem uz Eiropas Savienības naudu – eiro.

Kā notiks šo valūtu maiņa no 1. janvāra?

Visērtākais veids – iemaksāt naudu savā latu kontā bankā, kur to automātiski pārvērtīs eiro pēc oficiāli noteikta kursa: 1 LVL = 1,42 EUR. Tas pats attiecas uz visiem citiem uzkrājumiem (depozīti, iemaksas pensiju un dzīvības apdrošināšanas fondos utt.), kā arī uz kredītiem.

Skaidrā naudā uzkrātos latus mainīs no 1. janvāra:

- Latvijas Pasta (LP) visās nodaļās – līdz 31. martam;
- visās Latvijas komercbankās – līdz 30. jūnijam;
- Latvijas Bankā (LB) – mūžīgi, visu laiku.

Visāda veida maiņa notiks bez maksas.

Kā notiks norēķināšanās veikalos, dažādas izmaksas (alga, pensija, pabalsti, transporta biļetes u.c.)?

Jau tagad (no 1. oktobra) un līdz nākamā gada 30. jūnijam cenas visur būs minētas gan latos, gan eiro. Ērtākais veids norēķinos būs bankas karte.

Līdz 14. janvārim veikalos varēs maksāt arī latos, bet atlikumu saņemt eiro (izņēmums – sabiedriskais transports, kur atlikumu varēs izdot arī latos).

No 15. janvāra – visi darījumu norītēs tikai eiro un lati vairs netiks nekur pieņemti (izņemot mainīšanai iepriekš minētajās vietās).

Tālāk lasiet nākamajā lpp.

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Kā pašiem veikt latu valūtas pārrēķinus eiro?

• **Lai latas pārrēķinātu eiro:** dali latas ar eirokursu, piemēram, 4 lati : 0.702804 = 5.69 eiro;

• **Lai pārrēķinātu eiro latos:** reizini eiro ar eirokursu, piemēram, 6 eiro x 0.70284 = 4.21 lati.

Vēl daži piemēri: sērkokociņi – 2 santīmi jeb 3 centi; piens – 65 santīmi jeb 92 centi; ģimenes ārsts – 1 lats jeb 1.42 eiro utt.

Vai jubilejas monētas būs dārgākas?

Nē, tās varēs samainīt pēc jau minētā oficiālā kursa. Cilvēki pēc savas vēlēšanas var glabāt un nodot tās mantojumā, jo arī pēc 20 un vairāk gadiem tās tāpat varēs samainīt latos.

Vai vajadzēs pārslēgt dažādu līgumus?

Eiro ieviešanu nosaka likums, kurš paredz arī līgumu nepārtrauktību un tajos minēto finanšu saistību automātisku pārrēķinu eiro pēc noteiktā kursa un nevienu no pusēm neatbrīvo no līguma izpildes, to skaitā arī no soda par tā pārkāpšanu.

Kā pareizi jāsaka un jāraksta jaunās valūtas nosaukums?

Valsts valodas centrs noteicis, ka sarunvalodā un ikdienas saziņā lietojams vārds – **eiro**. Bet juridiskos dokumentos – līdzīgi kā visās citās ES valstīs ar latīņu alfabētu jālieto – *euro*, turklāt slīprakstā.

Kur iegūt papildu ziņas?

Vairāk par eiro var uzzināt, zvanot uz bezmaksas tālrunu 80003000, kā arī internetā mājaslapā www.eiro.lv, kur pieejams arī eirokalkulators. Ar to var pārbaudīt interesējošo summu pārrēķinu eiro.

Ja rodas aizdomas par negodprātīgiem tirgotājiem, kas bez pamata paaugstina cenas, var ziņot Patērētāju tiesību aizsardzības centram e-pastā: eiro@ptac.gov.lv (telefoni – 6738864, 65452554).

Interesanti, ka no 10. decembra Latvijas iedzīvotāji un uzņēmumi, kuri iepriekš noslēguši līgumu ar banku par skaidras naudas piegādi par 10 latiem varēs LP un LB oficiāli nopirkt Latvijas jauno eiromonētu komplektu 14.23 eiro vērtībā. ▲

Sagatavoja: Pēteris Vilisters

Foto: www.wikipedia.org

KO DARĪT AR NEVAJADZĪGIEM DZIRDĒS APARĀTIEM?



Šo jautājumu iesūtījusi KS lasītāja BAIBA BICĒNA: „Vairākkārt cilvēki man jautājuši: ko lai dara, piemēram, ar mirušās tantes ļoti labo dzirdes aparātu, kurš pirkt par lielu

naudu? Ko lai dara ar bērnam piešķirto aparātu, ja viņam tagad ir implants?

Vai dzirdes aparātu var pārdot vai varbūt ziedot? Un kā lai potenciālais nākamais īpašnieks uzzina, vai viņam šis aparāts derēs? Kur to vajadzības gadījumā varētu noregulēt?

Surdocentrā pēc dzirdes aparātiem joprojām ir rinda. Ziedots vai „no rokas” pirkt, bet noregulēts aparāts varētu kaut vai daļēji cilvēkam līdzēt,

kamēr pienāk viņa kārta pēc jauna aparāta.

Tāpēc ierosinu tos aparātus, kuri īpašniekam vairs nav vajadzīgi, savākt surdocentra „ziedošanu kastītē” un kopā ar vienkāršu ieliktni piedāvātu uz laiku kā pagaidlīdzekli.

Tiem, kuri savulaik paši nopirkuši dārgu, sarežģītu aparātu un to par velti atdot nevēlas, vajadzētu piedāvāt ievietot pārdošanas sludinājumu LNS mājaslapā, avīzē utt.”

Foto: www.wikipedia.org

Ierosinājumu vērtē ARNOLDS PAVLINS, SIA LNS Surdotehniskās palīdzības centrs valdes priekšsēdētājs

Šī priekšlikuma realizācija būtu nopietni jāapdomā. Tīri tehniski to, protams, iespējams realizēt. Taču ir jāņem vērā daži apstākļi, kas procesu var sarežģīt.

Jāņem vērā tas, ka SIA LNS Surdotehniskās palīdzības centrs ir komercorganizācija, kas izveidota, lai dotu peļņu Latvijas Nedzirdīgo savienībai. SPC nav labdarības organizācija, nav sabiedriska organizācija, mums jāstrādā tā, lai mūsu darbība nestu LNS peļņu, nu vismaz, lai nebūtu zaudējumu.

Tāpēc, ja mēs ķertos pie šī priekšlikuma izpildes, tad pirmais jautājums būs – kam tas nepieciešams, cik liela ir mērķauditorija un vai ieguldītais darbs SPC atmaksāsies. Jāņem vērā tas, ka dzirdes aparāts nav ne baltmaizes klaiņš, piena paka, ne kartupeļu maiss. SPC nenodarbojas arī ar lietotu mantu uzpirkšanu un pārdošanu. Tas nav mūsu bizness.

Tātad par B. Bicēnas priekšlikumu. Pirmkārt – runa ir par lietotiem dzirdes aparātiem.

Atgādināšu – tā ir medicīniska rakstura individuālai lietošanai paredzēta iekārta, kas pielāgota konkrētam lietotājam. Pieņemot šādu – lietotu aparātu, vispirms ir jāveic diagnostika – ir jāpārlicinās par to, kādā stāvoklī ir dzirdes aparāts, tālāk obligāti jāveic aparāta dezinfekcija (naviens taču negribēs SPC vainas dēļ dabūt kādu ausu sēnīti, vai ne?).

Kas maksās par šo procedūru veikšanu?

Valsts? Nē, protams. LNS? Kāpēc gan LNS būtu kaut kas jāmaksā cilvēkiem, kas nemaz nav LNS biedri? Paši klienti, kas lieto šo aparātu? Jā, tā tad klienti. Cik? Tikai diagnostika un dezinfekcija minimāli maksās 12,00 LVL. Vēl, protams, iespējams, ka būs jāmaina kādas detaļas, tātad arī detaļu vērtība būs jāapmaksā pašam klientam (kas notiks, ja pēc nedēļas aparāts sabojāsies? Kas maksās par remontu? Aparātam taču garantijas laiks būs sen beidzies.) Tas gala rezultātā var izrādīties ļoti dārgs priekšs.

Otrkārt. Dzirdes aparāta pielāgošana. Ja doma ir tāda, ka šo aparātu izsniegsim klientiem, kuri kaut kādu iemeslu dēļ nevar saņemt jaunu aparātu, tad jautājums, kas maksās speciālistiem

par darbu? Valsts? Nē. LNS? Protams, ka nē. Tā tad atkal klients. Cik? Pēc SPC tarifiem. Minimāli pēc SPC maksas pakalpojumu izcenojumiem (ja nav nepieciešama audiometrija) 10,37 LVL.

Turklāt jāņem vērā tas, ka SPC var strādāt tikai ar to firmu dzirdes aparātiem, kuru programmēšanas programmatūra ir SPC rīcībā. SPC nevar strādāt ar jebkuriem aparātiem, kas atrodami Latvijā.

Treškārt. Dzirdes aparāta ieliktnis. Vai klientam tas būs darba kārtībā? Ja nebūs, tad būs vai nu jāpērk jauns standarta, vai jāizgatavo individuālais ieliktnis. Izcenojums 15,00 – 18,00 LVL.

Ceturtkārt. SPC vispārējie izdevumi. Katrs papildu darbs, ko uzņemas komercsabiedrība, kādam ir jāapmaksā.

Šos izdevumus mūsu klienti parasti ne redz, ne jūt, tomēr tie ir – siltums, elektrība, nomas maksa, uzturēšanas izdevumi, noliktava, grāmatvedība, apkopēja, direktors utt., utt., nemaz nerunājot par peļņas procentu, kas būtu jāparedz jebkurai SIA darbībai.

Piektkārt. Kādā statusā būs šis „uz laiku iedotais” dzirdes aparāts? Klientam īpašumā? Izmots? Kādas būs abu pušu attiecības? Atbildība? Kas to visu regulēs?

Tāpēc nobeigumā – jā, dažiem no mūsu klientiem ir šādas problēmas, piemēram, pazudis aparāts, sabojājies paša vainas dēļ, kļūvis lieks, jo īpašnieks miris utt., tomēr jāsaprot tas, ka pašam klientam jāizsver – vai ir vērts uz laiku un bez garantijas ņemt lietotu un maksāt par to, teiksim, minimāli 25,00 LVL, maksimāli – gandrīz jauna aparāta vērtību (atceresimies arī to, ka 90 – 95% no mūsu klientiem ir vecuma pensionāri, kuriem tā ir ļoti liela nauda)? Vai sakrāt naudu un tomēr pirkt jaunu un ar garantiju?

SPC, ņemot vērā potenciāli ļoti mazo apgrozījumu, tas finansiāli būtu ļoti neizdevīgi. Ja LNS nolems, ka tas jādara, to var izdarīt, taču nekādu komerciālu labumu no tā iegūt nevar un tie riski, par kuriem iepriekš norādīju, ir ļoti nopietni.

Jautājums paliek atklāts – kur likt nevajadzīgos? Var mēģināt pārdot kādai no sīkajām firmām, kas darbojas Latvijā. Nevaru gan nevienam ieteikt no tām aparātus pirkt, jo nebūt nebūs garantija, ka nopirksiet jaunu un ka jums neiesmērēs lietotu. ▲